

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzetdir

№ 051 (6734)

**Rəsmi Bakının
bəyanatları qüvvədədir!**

6

**Cozef Bayden Novruz bayramı
münasibətilə Prezident
İlham Əliyevi təbrik edib**

4

**Ermənistanda dırnaqarası
demokratiyanı göstərən**

GÜZGÜ

7

**"Ermənistan danışıqlara
manecilik törədir"**

5

**TÜRKİYƏ:
50 gün, 50 min itki**

8

**Açıqlandı: bəzi məhdudiyyətlər
aradan qaldırıldı!**

16

13

14

**Çipsi ilə
genetik
terroru neçə
reallaşdırırlar**

**Avropanın
nüfuzlu nəşri
Ermənistanın
riyakarlığından
yazdı**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında müzəffər ordumuz, rəşadətli əsgərlərimiz düşmən tapdağı altında qalan torpaqlarımızı azad etdi, bu tarixi zəfərlə xalqımıza əvəzsiz qürur hissi yaşatmış oldu. 44 günlük Vətən müharibəsində qısa bir zamanda uğurlu əməliyyatlar nəticəsində düşmən tapdağı altında olan torpaqlarımızın işğaldan azad olunması ilə Ermənistanın 30 ilə yaxın davam edən işğalçılıq siyasətinə son qoyuldu. Ermənistan tərəfindən işğal altında saxlanılmış bu ərazilərdə Azərbaycanın şəhərləri və digər yaşayış məntəqələri, o cümlədən infrastruktur obyektləri tamamilə dağıdılıb, milli-mədəni irsimiz məhv edilib, təbii sərvətlərimiz talan olunub. Bu gün işğaldan azad olunan ərazilərimizdə abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb. Azərbaycanın iqtisadi gücü işğaldan azad olunan ərazilərdə yeni həyatın başlanmasına imkan verir. Azərbaycan yalnız özünün maliyyə resurslarına arxalanaraq sıfırdan yeni şəhər və kəndlər salır. 2021-ci ildə bu məqsədlə dövlət büdcəsindən 1,3 milyard, 2022-ci ildə isə 2,2 milyard ABŞ dolları məbləğində vəsait ayrılmışdır. Təbii ki, Böyük Qələbənin nəticəsində yaradılmış yeni real-

İqtisadi gücümüz yeni reallıqlar yaradır!

Prezident İlham Əliyev: "Biz bu gün doğma Qarabağ torpağında, doğma Zəngəzur torpağında dayanmışıq və burada əbədi yaşayacağıq"

lıq Qarabağın bərpası və inkişafını nəzərdə tutan Böyük Qayıdış strategiyasının aktuallığını təmin edir.

"BU GÜNDƏN BİR İL KEÇMƏDƏN TALİŞ KƏNDİNDƏ 180-Ə YAXIN AİLƏ YAŞAYACAQ"

Məcburi köçkün adı altında 30 ilə yaxın yaşamış vətəndaşlarımız artıq bu adın ağır acısı altında yaşamırlar. Hazırda işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası, gələcək inkişafının təmin olunması, zəruri infrastrukturun yaradılması və əhalinin doğma torpaqlarına qayıdışı istiqamətində genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir. Bildiyimiz kimi, bu yaxınlarda Talış kəndinə köç oldu. Birinci mərhələdə 20 ev bərpa edilib və yenidən qurulub. Evlərin daxili hissələri və fasadı əsaslı təmir edilib, dam örtükləri tamamilə sökülərək yenilənib. Hər evin həyəyanı ərazisində əsaslı landşaft işləri görülüb, fərdi əkin sahələri yaradılıb və təsərrüfat anbarları inşa edilib. Bütün evlərin mövcud hasarları sökülüb, əvəzində yeni hasarlar tikilib. Evlərin daxili kommunikasiya xətləri yenidən qurulub. Böyük Qayıdış Proqramı çərçivə-

sində martın 16-da Tərtər rayonunun Talış kəndinə ilkin mərhələdə Bakı, Bərdə, Tərtər, Samux və Goranboyda əsasən ağır şəraitdə, qəzal vəziyyətdə olan müvəqqəti məskunlaşma yerlərində yaşayan 20 ailə köçürülüb. İlk mərhələdə Talış kəndində məskunlaşdırılan 20 ailə arasında şəffaflıq və ədalətlik prinsipləri əsasında ev bölgüsü apar-

ılması məqsədilə püşkatma keçirilib. Püşkatma nəticəsində ailələrin hər birinə veriləcək evin ünvanı müəyyənləşdirilib. Onlardan 15-i üçotaqlı, 1-i ikiotaqlı, 4-ü dördotaqlı fərdi evlə təmin olunub. "Talış kəndinin yenidən qurulmasına başlanmasından hələ bir il keçməyib. Artıq Talış kəndinə 20 ailə qayıdıbdır və 180-ə yaxın ailə qayıdacaqdır.

Bu gündən bir il keçmədən Talış kəndində 180-ə yaxın ailə yaşayacaq. Bu ailələr üçün bütün imkanlar yaradılıb. İndi hər kəs görə bilər nə gözəl evlər, məktəb, uşaq bağçası, ictimai binalar tikilib, məşğulluq üçün şərait yaradılıb. Biz qurub-yaradan xalqıq. Ermənistan fərqli olaraq, biz öz ərazimizdə qurub-yaradıırıq", - deyərək Prezident Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına müraciətində bildirib. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Arzu Əliyeva və martın 18-də Tərtər rayonunun Talış kəndində görülən işlərlə tanış olublar. Dövlətimizin başçısı və Birinci xanım əvvəlcə Talış kəndində Xatirə daşına baxış keçiriblər. Qeyd edək ki, dövlətimizin başçısı 2021-ci il oktyabrın 4-də Talış kəndindəki Bayraq meydanında Azərbaycan Respublikasının Dövlət Bayrağını ucaldıb. İşğaldan azad edildikdən sonra Azərbaycan Prezidentinin tapşırıqları əsasında Talış kəndində tikinti-bərpa işləri aparılıb, yeni evlər inşa olunub, zəruri infrastruktur yaradılıb. Kənddə aparılan təmir-bərpa işlərinin birinci mərhələsi

çərçivəsində Bayraq meydanında abadlıq işləri görülüb. Talış kəndinin yüksək nöqtələrindən birində sakinlərin asudə vaxtlarını səmərəli keçirmələri üçün istirahət guşəsi və seyr meydanı tikilib. Görülən işlər çərçivəsində 10 qeyri-yaşayış və ictimai işə obyektinə də bərpa olunub və tamamilə yenidən qurulub. Bu obyektlərin ərazisində abadlıq işləri görülüb. Bunlardan biri də inzibati bina əsaslı təmir edilib, dam örtüyü sökülərək yenidən qurulub. İnzibati binanın qarşısındakı ərazidə kənd meydanının bərpası həyata keçirilib və burada geniş yaşıllaşdırma işləri aparılıb. Binanın bütün kommunikasiya sistemləri yenidən qurulub. İnzibati bina yanğın siqnalizasiya, rabitə və videomüşahidə sistemləri ilə təchiz edilib. Burada uşaq bağçası da salınıb. Uşaq bağçasının birmərtəbəli binası da əsaslı təmir edilib. Bütün kommunikasiya sistemləri yenidən qurulub və bina yanğın siqnalizasiya, rabitə, videomüşahidə və fəvqəladə hal xəbərvərici sistemləri ilə təchiz edilib. Binanın daxili hissəsi bütün lazımi texniki xidmət avadanlığı ilə təchiz olunub. Həyəyanı ərazidə uşaqlar üçün rezin örtüklü oyun meydançası və iki söhbətqah inşa olunub. Bir sözlə, burada balacaların vaxtlarını maraqlı və səmərəli keçirmələri üçün hərtərəfli şərait yaradılıb.

Ardı Səh. 3

Əvvəli Səh. 2

Talış kəndindəki 78 şagird yerlik məktəb binasının da bərpası və yenidən qurulması həyata keçirilib. Dam örtüyü tamamilə yenilənib, kommunikasiya sistemləri yenidən qurulub. Bina yanğın siqnalizasiya, rabitə, zəng, video-müşahidə sistemləri ilə təchiz edilib. Təhsil ocağının binasının birinci və ikinci mərtəbələrində sinif, tibb və müəllimlər otaqları, mansarda isə akt zalı və kitabxana yerləşir. Məktəbin həyətəyini ərazisində süni ot örtüklü futbol və idman meydançaları yaradılıb.

HƏRB MEYDANINDA SÖZÜNÜ DEYƏN AZƏRBAYCAN BU GÜN QURUCULUQ MEYDANINDA DA ÖZ SÖZÜNÜ DEYİR

Dayanıqlı sülhə, tərəqqiyə əsaslanan Azərbaycan Vətən müharibəsindən ötən müddət ərzində işğaldan azad olunmuş ərazilərin minalardan və partlamamış hərbi sursatdan təmizlənməsi, müasir yaşayış, istehsal və xidmət infrastrukturunun qurulması istiqamətində kifayət qədər layihələri həyata keçirib və bu davamlıdır. Eləcə də nəqliyyat-kommunikasiya xətlərinin bərpası, xüsusilə Zəngəzur dəhlizinin açılması istiqamətində mühüm işlər görülüb. Qısa bir zamanda Böyük Qayıdışın ilk karvanı olan Ağalıya edilən köç, eləcə də, Şuşada, Füzulidə və digər ərazilərdə görülən işlər bunu deməyə əsas verir. Bu Azərbaycanın gücünün göstəricisidir. Beynəlxalq hava limanlarının inşa olunması, 100 kilometrə dəmir yolunun çəkilməsi regionun logistik simasını tamamilə dəyişdirəcəkdir.

Hərb meydanında sözünü deyən Azərbaycan bu gün quruculuq meydanında da imza atdığı layihələri ilə sözünü deyir. İşğaldan azad olunan ərazilərdə böyük abadiyyət-quruculuq işləri davam etdirilir. Bildiyimiz kimi, azad olunmuş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yaşıl enerji zonası elan edilmişdir. Bu və ya digər layihələr çox böyük perspektivə malikdir. Azərbaycan dövləti postpandemiya və postkonflikt dövründə keyfiyyətə yeni olan və 2022-2030-cu illəri əhatə edən strateji inkişaf mərhələsinə daxil olub. Uğurla həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafını, müasir sosial-iqtisadi infrastruktur quruculuğu proseslərinin sürətlənməsini, insan kapitalının davamlı inkişafını təmin edir. Bildiyimiz kimi, qarşıya qoyulmuş hədəflərin reallaşdırılması məqsədilə Azərbaycan Prezidenti

lərə əsaslanan Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə və onların müvafiq hədəflərinə uyğunlaşdırılması da yer alıb. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin yenidən qurulması, bərpası, dayanıqlı inkişafının və əhəlinin yüksək həyat səviyyəsinin təmin olunması üçün zəruri infrastrukturun yaradılması istiqamətində ardıcıl tədbirlər görülür. Məlumdur ki, Azərbaycan Zəfər qazandıqdan sonra işğaldan azad edilmiş ərazilərdə müxtəlif yaşayış məntəqələri arasında, eləcə də bu məntəqələri ölkənin digər şəhər və rayonları ilə birləşdirən nəqliyyat infrastrukturunu formalaşdırılmağa başlandı. Əlbəttə ki, strateji əhəmiyyət kəsb edən məsələlərin çevik həllinə xidmət edən peşəkar idarəetmə sisteminin mövcudluğu işlərin sürətlə və səmərəli həyata keçirilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

"Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın icrası nəticəsində nəzər-

turla təminatın həyata keçirilməsinə su, qaz, elektrik, istilik və s. infrastrukturun yenidən qurulmasına və s. yönəldilib. Bu Dövlət Proqramının hazırlanmasında mütərəqqi beynəlxalq təcrübə, bu sahədə strateji inkişaf tendensiyləri, işğaldan azad edilmiş ərazilərin sosial-iqtisadi potensialı və dünya iqtisadiyyatının müasir çağırışları nəzərə alınıb. 2025-ci ildə isə Laçında Beynəlxalq Hava Limanının istifadəyə verilməsi nəzərdə tutulur. Bərdə-Ağdam dəmir yolu isə cari ildə istifadəyə verilecək. Artıq işğaldan azad edilmiş Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinə Böyük Qayıdışın ilk karvanı yola düşmüşdü. Birinci, ikinci, Üçüncü Ağalı kəndləri 2020-ci ilin oktyabrın 28-də işğalçılardan azad edildi. Altı aydan sonra Ağalıda yeni kəndin təməl daşı qoyuldu. Ağalı kəndinə əhəlinin köçürülməsi Böyük Qayıdışın ilk sorağı idi. Ağalı kəndinə birinci mərhələdə 41 ailə köçürüldü. İlk mərhələdə köçürülən ailələr əsasən, müvəqqəti məskunlaşma yerlərində ən

çərçivəsində Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinə ümumilikdə 86 ailə, 420 nəfər köçürüldü. Köçürülən keçmiş məcburi köçkünlərin böyük qismi əsasən, daha ağır şəraitdə yaşayanlardır. Müvafiq qurumlar tərəfindən sakinlər peşə ixtisaslarına və bacarıqlarına uyğun şəkildə işlə təmin ediləcəklər. Onlar müxtəlif dövlət qurumlarında, ictimai işə obyektlərində, tikinti şirkətlərində, tikiliş fabrikinə və digər yerlərdə çalışacaqlar. Köçürülmüş əhali üçün bütün infrastruktur şərait - dövlət xidmətləri mərkəzi, məktəb, bağça, bank, poçt, ictimai işə obyektləri və sair mövcuddur. Ağalı kəndində müasir şəhərsalma standartları tətbiq olunub. Küçələrin "ağıllı" işıqlandırılması, isti və soyuqda vaxt keçirməyə uyğunlaşdırılmış, istirahət tullantılarının idarə olunması, günəş panellərinin quraşdırılması kimi amillər bu konsepsiyanın tərkib hissələridir.

"HƏR KƏSƏ, BÜTÜN DÜNYAYA SÜBUT ETMİŞİK Kİ, BÖYÜK XALQIQ VƏ ƏRAZI BÜTÖVLÜYÜNÜ ÖZ GÜCÜMÜZƏ BƏRPA EDƏN ÖLKƏ KİMİ BUNDAN SONRA DA ANCAQ VƏ ANCAQ İRƏLİYƏ GEDƏCƏYİK"

Qeyd edək ki, dövlət başçısı səfəri çərçivəsində Talış-Tapqaraqoyunlu-Qaşaltı sanatoriyası avtomobil yolunun açılışında iştirak edib. Bildirək ki, Prezident İlham Əliyev tərəfindən 2021-ci il oktyabrın 3-də Tərtər rayonunda təməli qoyulan və 4 yaşayış məntəqəsini birləşdirən yeni avtomobil yolunun uzunluğu 22 kilometrdir. Talış-Tapqaraqoyunlu-Qaşaltı sanatoriyası yeni avtomobil yolunun eni 19 kilometrlik hissədə 9 metr, 3 kilometrlik hissədə isə 6 metr təşkil edir. Bu yolun inşası layihəsi çərçivəsində İncəçay üzərində uzunluğu 84 metr olan avtomobil körpüsü tikilib. Uçaşırımlı körpünün eni 14,5 metrdir. Körpü 9 bal seysmiklik nəzərə alınmaqla inşa edilib.

Qeyd edək ki, Tərtər rayonunun işğaldan azad edilmiş Talış, Goranboy rayonunun Tapqaraqoyunlu və Qaşaltı Qaraqoyunlu kəndlərini keçməklə Naftalan şəhərinə doğru uzanan yeni yolun inşası yolboyu yerləşən yaşayış məntəqələrinin sakinlərinin rahat gediş-gəlişi ilə bərabər, bölgənin sosial-iqtisadi inkişafına töhfə verəcək. Yeni yol, həmçinin Tərtər şəhəri ilə yanaşı, alternativ olaraq Naftalan şəhərinə

İqtisadi gücümüz yeni reallıqlar yaradır!

Prezident İlham Əliyev: "Biz bu gün doğma Qarabağ torpağında, doğma Zəngəzur torpağında dayanmışıq və burada əbədi yaşayacağıq"

İlham Əliyevin məlum Sərəncamı ilə "Azərbaycan 2030: sosial-iqtisadi inkişafa dair Milli Prioritetlər" təsdiq edilib. Bu prioritetlərə söykənən dövlət başçısının Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının 2022 - 2026-cı illərdə sosial-iqtisadi inkişaf Strategiyası"nda əks olunmuş "İşğaldan azad olunmuş ərazilərə Böyük Qayıdış" Milli Prioritetinin icrasının təmin edilməsi məqsədilə "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı" təsdiq edildi.

Qarşıya qoyulan Strateji prioritetlər sırasında "universallıq", "inteqrasiyalı yanaşma" və "heç kimin geridə qalmaması" kimi prinsip-

də tutulan hədəf göstəricilərinə uyğun olaraq 2026-cı ilədək ərazilərdə görüləcək işlər əhəlinin təhlükəsizliyinin təmin olunmasına, eləcə də etibarlı, keyfiyyətli və dayanıqlı infrastrukturu

ağır şəraitdə yaşayanlar arasında seçildi. Ağalı kəndinə köçün növbəti mərhələsinə 20 ailə, 94 nəfər Zəngilanın Ağalı kəndinə köçürüldü. Bu gündəki Böyük Qayıdış layihəsi

dən də bu istiqamətdə rahat və təhlükəsiz hərəkəti təmin edəcək. "Biz bu gün doğma Qarabağ torpağında, doğma Zəngəzur torpağında dayanmışıq və burada əbədi yaşayacağıq. Azərbaycan xalqı haqlı olaraq qürur hissi ilə yaşayır. Bizim hər birimiz, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da daxil olmaqla şərti iki il yarım müddət ərzində qürur hissi ilə yaşayırıq. Necə ki, Vətən müharibəsində 44 gün ərzində irəliyə getmişik, müharibə başa çatandan sonra bütün sahələr, bütün istiqamətlər üzrə irəliyə gedirik və gedəcəyik", - deyir dövlət başçısı bildirib.

Zümrüd BAYRAMOVA

"İlham Əliyev. İnkişaf - məqsədimizdir" çoxcildliyinin 124-cü kitabı çapdan çıxıb

"İlham Əliyev. İnkişaf - məqsədimizdir" çoxcildliyinin 124-cü kitabı çapdan çıxıb. Belə ki, çoxcildliyin yeni kitabında toplanmış materiallar 2022-ci ilin noyabr-dekabr aylarını əhatə edir. O dövrün ən mühüm hadisələrindən biri Prezident İlham Əliyevin dekabrın 24-də Qərbi Azərbaycandan olan bir qrup ziyalı ilə görüşü olub. Dövlətimizin başçısı görüşdə çıxışı zamanı Qərbi azərbaycanlıların doğma yurdlarına qayıdışı məsələsini gündəmə gətirdi. Əminliklə bildirdi ki, gün gələcək Qərbi Azərbaycandan olan soydaşlarımız, onların yaxınları, uşaqları, nəvələri də tarixi diyarımız olan Qərbi Azərbaycana qayıdacaqlar. Qərbi azərbaycanlılar böyük coşqu və həvəslə öz doğma torpaqlarına qayıdıb orada yaşayacaqlar.

Sitat: Bunu deməyə əsas verən bir çox amillər var. Onlardan yəqin ki, ən önəmlisi xalqımızın tarixi yaddaşdır. Bu gün Zəngilan rayonunun Ağalı kəndinin nümunəsi bunu deməyə əsas verir. Bu gün Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində yaşayan insanların böyük əksəriyyəti, eyni zamanda, uşaqlar, gənclər onlar üçün doğma olan o torpaqları heç vaxt görməmişlər. Torpaq həsrəti və Vətən sevgisi onları oraya getməyə vadar etdi. Onların arasında hətta Bakıdan, Sumqayıtdan gədənler də az deyil. Yəni bu, xalqımızın xüsusiyyətidir, torpaq həmişə çəkir. Əminəm ki, Qərbi azərbaycanlılar da bu fikirlə, bu arzu ilə yaşayırlar.

Yeni kitabla dövlətimizin başçısının digər mühüm bir tədbirdə - ADA Universitetində "Orta Dəhliz boyunca: geosiyasət, təhlükəsizlik və iqtisadiyyat" mövzusunda beynəlxalq konfransda çıxışının və ona verilən

suallara cavablarının mətnləri də daxil edilib.

Dekabr ayı Prezident İlham Əliyevin bir neçə mühüm xarici səfəri ilə yadda qalıb. Dövlətimizin başçısı dekabrın 14-də Azərbaycan Respublikası, Türkiyə Respublikası və Türkmənistan Dövlət Başçılarının

lalarının Birinci Üçtərəfli Zirvə görüşündə iştirak etmək üçün Türkmənstanda işgüzar səfərdə olub. Dekabrın 17-də "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" in imzalanması mərasimi ilə bağlı Rumıniyaya işgüzar səfər edib. Dekabrın 26-da isə Rusiyada MDB dövlət başçılarının iclasında iştirak edib. Yeni nəşrdə həmin səfərlər barədə materiallar yer alıb.

Bu nəşrdə Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə işgüzar səfərə gəlmiş Serbiya Respublikasının Prezidenti Aleksandar Vuçič ilə görüşü haqqında informasiya, iki ölkənin liderlərinin mətbuata bəyanatlarla çıxışlarının mətnləri də verilib.

Dövlətimizin başçısı dekabr ayında bölgələrdə də səfərdə olub. Şəki rayonunda Qaraməryəm-İsmayıl-Şəki avtomobil yolunun Oğuz-Şəki hissəsinin yenidən qurulmasından sonra açılış mərasimində iştirak edib, Orta Zəyzid kəndində "Green Factory" MMC-nin quru meyvə istehsalı müəssisəsində yaradılmış şəraitlə, Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Şəki Xan Məscidi Kompleksində aparılmış bərpa işləri ilə, habelə Şəkiddə Yuxarı Baş Dövlət Tarix-Memariq Qoruğu ərazisində aparılan təmir-bərpa işləri ilə tanış olub, sənətkarlarla, ustalarla söhbət edib. Prezidentin iştirakı ilə həmçinin Oğuz rayonunda kiçik su elektrik stansiyaları silsiləsinin açılışı olub, Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa edilmiş 100 yerlik körpələr evi-uşaq bağçası istifadəyə verilib. Dövlətimizin başçısı səfər çərçivəsində "Şəki-Oğuz" Aqrarkompleksində qoz məhsulunun qərzdən təmizlənməsi, yuyulması və qurudulması zavodunun təməlini qoyub. Bütün bunlar haqqında informasiyalar 124-cü kitabda əksini tapıb.

Yeni kitabla Prezident İlham Əliyevin Bakı Metropoliteninin "Xocasən" stansiyasının və "Xocasən" elektrik deposunun açılış mərasimində iştirakına, Bakı Ağ Şəhərin Mərkəzi Park Kvartalında görülmüş işlərlə tanışlığına və Qarabağ Atları Kompleksinin təməlini qoymasına dair materiallar da daxil edilib.

Oxucu bu kitabda Prezidentin

Cozef Bayden Novruz bayramı münasibətilə Prezident İlham Əliyevi təbrik edib

A BŞ Prezidenti Cozef Bayden Novruz bayramı münasibətilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təbrik məktubu ünvanlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, Cozef Bayden Amerika xalqı adından dövlətimizin başçısına və Azərbaycan xalqına sevincli və firavan Novruz bayramı münasibətilə ən xoş arzularını çatdırıb.

Məktubda deyilir: "Azərbaycan və Birləşmiş Ştatlar ötən il ərzində enerji təhlükəsizliyini təmin etmək və xalqlarımızın üzlaşdığı transmilli çağırışlara cavab vermək üçün bir araya gəliblər. Baharın gəlişi və yeni başlanğıcları qeyd etdiyimiz bu ildə xalqlarımız arasında dostluğu daha da dərinləşdirməyi həvəslə gözləyirəm. Birləşmiş Ştatlar bu yenilənmə və düşüncə mövsümündə Cənubi Qafqazda gələcək nəsillər üçün təhlükəsizliyi və çiçəklənməni təşviq edəcək Azərbaycanla Ermənistan arasında dayanıqlı sülhə olan dəstəyimizi bir daha təsdiq edir".

Azərbaycan könüllülərinin V Həmrəylik Forumunun iştirakçılarının, Azərbaycan Memarlarının XX Qurultayının iştirakçılarının, "Müasir idarəetməyə gedən yol: dayanıqlı və innovativ dövlət xidmətlərinə doğru" Beynəlxalq Forumun iştirakçılarının, Dünya Azərbaycan-ı

lalarının Həmrəylik Günü, Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrikinin mətnləri ilə də tanış ola bilərlər. "Azərneşr" tərəfindən buraxılan 124-cü kitabın hazırlanmasında Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZƏRTAC) materiallarından istifadə olunub.

Qardaş Türkiyə ilə sarsılmaz həmrəylik nümayişi!

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva "Qarabağ" və "Qalatasaray" komandaları arasında keçirilən xeyriyyə oyununa baxıblar

Martın 26-da Bakı Olimpiya Stadionunda Ağdamın "Qarabağ" və İstanbulun "Qalatasaray" komandaları arasında xeyriyyə oyunu keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva stadionda oyuna baxıblar.

FIFA referisi Əliyar Ağayevin idarə etdiyi oyunda "Qalatasaray" komandası erkən qolla hesabı açdı. Matçın 4-cü dəqiqəsində İstanbul təmsilçisinin heyətində Bafetimbi Qomis fərqlənib. Görüşün 19-cu dəqiqəsində "Qarabağ"ın oyunçusu Redon Cica hesabı bərabərləşdirib. "Qalatasaray" matçın 87-ci dəqiqəsində Mauro İkarinin 11 metrlik cərimə zərbəsindən vurduğu qol sayəsində yenidən hesabda irəli çıxıb. Bu, oyunda sonuncu qol olub. Beləliklə, "Qarabağ" - "Qalatasaray" xeyriyyə matçı İstanbul təmsilçisinin qələbəsi ilə başa çatıb - 1:2. "Qalatasaray" futbol klubunun prezidenti

Dursun Özbək Prezident İlham Əliyevə üzərində komandanın oyunçularının imzası olan formanı və digər xatirə hədiyyələrini təqdim etdi.

Bu oyun qardaş Türkiyədə baş vermiş "Əsrin fəlakəti"nin - güclü zəlzələnin fəsadlarının aradan qaldırıl-

kiyə ilə sarsılmaz həmrəylik nümayişi etdirməsinin də əyani təsdiqidir.

“Ermənistan danışıqlara maneçilik törədir”

“Ermənistan sülh sazişi üzrə danışıqlara maneçilik törədir.” Bunu Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Amerika Birləşmiş Ştatları Dövlət Katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Karen Donfridlə telefon danışıqı zamanı deyib.

C.Bayramov bölgədə mövcud olan ən son vəziyyət, o cümlədən Azərbaycanın suveren ərazilərinə şəxsi heyət və hərbi sursat daşımaqda davam edən Ermənistanın son təxribatları və ölkəmiz tərəfindən bu təxribatlara qarşı güc tətbiq etmədən atılan addımlar barədə məlumat verib.

Azərbaycan ərazilərində qeyri-qanuni fəaliyyətin qarşısının alınması məqsədilə Laçın yolunun başlanğıcında Azərbaycanla Ermənistan arasında sərhəd-keçid nəzarət məntəqəsinin yaradılmasının əhəmiyyəti bir daha qeyd olunub. Nazir həmçinin sülh sazişi üzrə danışıqlara maneçilik törədən Ermənistanın qeyri-konstruktiv yanaşmalarını diqqətə çatdıraraq, Azərbaycanın sülh sazişi üzrə danışıqlara hər an başlamağa hazır ol-

duğunu vurğulayıb.

Xatırladaq ki, dünən Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla Amerika Birləşmiş Ştatları Dövlət Katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisi Karen Donfrid arasında telefon danışıqı olub.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, telefon danışıqı zamanı tərəflər iki ölkə arasında ikitərəfli əməkdaşlıq gündəliyində duran aktual məsələləri, bölgədə cari vəziyyəti, eləcə də Azərbaycan-Ermənistan arasında sülh prosesini müzakirə ediblər.

“Qarşı tərəf ipə-sapa yatmır”

“Keçən il dekabr ayının 12-dən QHT və vətəndaş cəmiyyətinin başladığı aksiya bu günə qədər davam edir. Aksiya müddəti ərzində müəyyən qədər həmin o separatçı rejimin dırnaqarası siyasi qüvvələri tərəfindən həyata keçirilən bir çox qanunsuzluqların qarşısı alınıb. Həmin o mədənlərin istismar olunması məsələsi dayandırılıb”. Bu sözləri SİA-ya açıq-

lamasında hərbi-siyasi ekspert Telman Qasimov deyib.

Onun sözlərinə görə, digər tərəfdən demək olar ki, Xankəndindəki proseslərdə bir çox məsələlərin həllinə müvəffəq olunub: “Yəni, orada bir çox məsələlərdə Ruben Vardanyanın hakimiyyətdən getməsi, Xankəndində həmin o separatçı rejimə qarşı yeni müxalifətin yaranması, narazılıqlar və digər məsələlər bu aksiyanın keçirilməsi nəticəsində baş vermişdir. Digər məsələlər var ki,

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının məlumatı

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası martın 1-də Xocalı şəhərində keçirilmiş görüşün və martın 13-də təqdim edilmiş dövlət davamı olaraq Qarabağın erməni ictimaiyyətinin nümayəndələrini reintegrasiya, həmçinin Qarabağda infrastruktur layihələrinin icrası məsələlərinin müzakirəsi məqsədilə aprel ayının birinci həftəsi Bakı şəhərində görüşün keçirilməsini bir daha təklif edir.

“Siyasi dialoq inkişafımıza köməkdir”

KOMİTƏ SƏDRİ ŞƏRH ETDİ

“Ölkəmizdə siyasi dialoqun formalaşdırılmasına, təkmilləşdirilməsinə göstərilən təşəbbüslər bilavasitə dövlətin və cəmiyyətin, demokratiyanın inkişafı, hüquqi mühitin qorunması, dayanıqlı olması, iqtisadi azadlığın bərqərar edilməsi, siyasi partiyaların ümummilli məsələlərdə bir araya gəlməsi baxımından çox əhəmiyyətlidir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ölkəyə rəhbərlik etdiyi bütün dövrlərdə, istər beynəlxalq aləmdə, istərsə də respublika daxilində münasibətlərin normalaşdırılması, aydınlaşdırılması, yaxşılaşdırılması üçün əməkdaşlığın genişləndirilməsinə, dialoqların təşkilinə ehtiyac olduğunu gündəmə gətirmiş, problemlərin həllində danışıqların ən doğru yol olduğunu bildirmişdir.” Bu sözləri SİA-ya verdiyi açıqlamasında Milli Məclisin Aqrar Siyasət Komitəsinin sədri, millət vəkili Tahir Rzayev deyib.

Komitə sədri qeyd edib ki, dövlətimizin rəhbərinin keçirdiyi sayəsiz-hesabsız görüşlər, verdiyi mülahizələr, xarici ölkələrə səfərləri, təşkil olunan forumlar, beynəlxalq əhəmiyyətli tədbirlər bunun əyani nümunəsidir.

“Beynəlxalq aləmdə olduğu kimi, siyasi dialoqa ölkə daxilində sağlam münasibət bəslənilməsi 44 günlük müharibə günlərində öz əyani ifadəsini göstərmişdir. Həmin günlərdə ölkədə fəaliyyət göstərən əksər siyasi partiyalar bir araya gəlmiş, milli mənafeyimiz, torpaqlarımızın azadlığı, düşmənin məhvi üçün yekdil mövqedən çıxış etmişlər. Cənab İlham Əliyevin: “Mən demişdim ki, bizim normal dialoqa ehtiyacımız var, hökumətlə müxalifət arasında, aparıcı partiya ilə digər partiyalar arasında normal, sivil münasibətlərə ehtiyacımız var” fikirləri çətin döyüşlər zamanında özünün varlığını, həqiqiliyini sübut etdi. Müstəqilliyimiz, dövlətçiliyimiz, milli maraqlarımız, taleyüklü məsələlərimiz olduğu yerdə müxalifətçilik ola bilməz. Son illər normal, sivil dialoqa münasibətlərə meydan verilməsi, təşəbbüslər göstərilməsi məhz buna xidmət edir.

“Siyasi partiyalar haqqında” Qanunun qəbul edilməsi, siyasi partiya rəhbərləri ilə keçirilən çoxsaylı görüşlər, dialoqların genişləndirilməsinə göstərilən təşəbbüslər məhz ölkədə siyasi mühitin sağlamlaşdırılmasına hesablanmışdır. Göstərilən cəhdlər öz nəticələrini vermiş və ölkənin iqtisadi cəhətdən inkişafına, demokratik təsisatların genişləndirilməsinə, söz, mətbuat azadlığına zəmin yaratmışdır. Ancaq belə bir şəraitdə aqressiv müxalifətin çıxışları, onların böhtan və yalan xarakterli bəyanatları cəmiyyəti narahat etməklə, nifrətlə qarşılamaqdadır. Bu əməllər uğurlarımıza kölgə salmaq, qara yaxmaq cəhdindən başqa bir şey olmasa da təəssüf doğurur. Ancaq əldə etdiklərimizin, qazandıqlarımızın müqabilində bu çıxışlar, bəyanatlar zərərdir. Azərbaycan xalqı bunu belə dəyərləndirir və xalqın ən vacib olan qiymətidir”, deyərək Tahir Rzayev bildirib.

İnam Hacıyev

həmin o aksiyanın keçirilməsi nəticəsində baş vermişdir. Təbii ki, dövlət səviyyəsində həll olunacaq məsələlər də var. Amma yenə də aksiya öz niyyətinə müvəffəq olub”. Telman Qasimov sözlərinə belə davam edib: “Həmin o siyasi aksiyanın nəticəsidir ki, Silahlı Qüvvələrimiz tərəfindən yolun bağlanması, qeyri-qanuni istismar edən rejim tərəfindən silahların daşınması məsələsinin üstü açıldı.

Son durum budur ki, aksiya hələ də da-

vam edir. Xüsusilə gənclər və tələbələr aksiyada canla-başla iştirak edir. Düşmənin tərəf çalması ki, məsələni yenə də beynəlxalqlaşdırılsın. Beynəlxalq qurumlar tərəfindən də yersiz qərarlar çıxarıldı. Bu Azərbaycana qarşı bir haqsızlıq idi. Ermənilər də bundan ruhlanıb və beynəlxalq monitorinq mərkəzini bura gətizdirmək istəyirlər. Guya ki, aksiyaya və Laçın yoluna nəzarət etsinlər. Burada blokadan söhbət gedə bilməz. Çünki bu humanitar bir yoldur və 24 saat nəzarətdədir.

Təbii ki, düşməni bizi tərifləməyəcək. Çünki Laçın yolunun bağlanması səbəbindən çox böyük zərbə alıblar. Onlar artıq keçmişdəki hərəkətləri edə bilmirlər. Ona görə də məsələni beynəlxalqlaşdırıb Azərbaycana qarşı iftiralər edirlər. Aksiya indi davam edir. Amma nə qədər davam edəcəyi bəlli deyil. Qarşı isə tərəf ipə-sapa yatmır. Hesab edirik ki, aksiyanın başlanmasından bu günə qədər çox böyük dəstək və xeyir olub”.

Ayşən Vəli

Rəsmi Bakının bəyanatları qüvvədədir!

Azərbaycan bayrağının Xanəndidə dalğalanmasına doğru gedən proses hazırda da davam etməkdədir

RSK-nın açıq-aşkar havadarlığı növbəti lazımı tədbirlərin görülməsinə nə qədər zəruri olduğunu bir daha isbatlamaqdadır.

Bəs ehtimallar nədir? Sonrakı proseslər necə inkişaf edə bilər? Bildiyimiz kimi, mövqə dəqiqləşdirmələrindən sonra, yeni Xankəndi-Xəlfəli-Turşu torpaq yolu şanlı Ordumuzun nəzarəti altına keçdikdən sonra RSK ötən ildə olduğu kimi - Fərrux, Daşbaşı kimi uğurlu əməliyyatlarımızın ardınca mövqələrimizdən geri çəkməyimiz üçün canfəşanlıq nümayiş et-

Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyinin və Xarici İşlər Nazirliyinin Rusiya sülhməramlı kontingentinin (RSK) müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazilərində fəaliyyət göstərən qeyri-qanuni erməni silahlı birləşmələri qanunsuz fəaliyyətlərini davam etdirmələri ilə bağlı yaydıqları bəyanat bir daha sübut edir ki, reallıqda yalnız Ermənistan deyil, eləcə də üzvlərində məsuliyyət daşıyan RSK da 2020-ci ildə imzalanmış üçtərəfli Bəyanatın tələblərini pozur. Əbəs deyil ki, sözügedən bəyanatlarda qeyri-qanuni erməni silahlı birləşmələrinin döyüş mövqələrinə hərbi daşımaların həyata keçirilməsi məqsədilə mühəndis və xüsusi texnikanın cəlb edilməsi, habelə Xankəndi-Xəlfəli-Turşu yolundan şimalda keçən yeni Xankəndi-Kosalar-Mirzələr-Turşu yolunun çəkilməsi kimi faktlar dərhal müəyyən edilərək diqqətə çatdırılıb və xüsusilə vurğulanıb ki, üçtərəfli Bəyanatın kobud şəkildə pozulması regiondakı həssas vəziyyətin hər an pozulmasına səbəblər yaradır.

Ermənistan-RSK-Qarabağ separatçıları triosu elə sanırdılar ki, bu bəyanatlar, xəbərdarlıqlar elə kağızda da qalacaq

Daha dəqiq desək, sülhməramlı kontingentin üzərinə düşən vəzifə borcunu yerinə yetirməməsi Azərbaycanın operativ tədbirlər görməsi tələbini şərtləndirir. Açıqını desək, hazırkı zamana qədər bənzər halların yaşanması ilə bağlı rəsmi Bakının xəbərdarlıqlarına əhəmiyyət verməyən Ermənistan-RSK-Qarabağ separatçıları triosu elə sanırdılar ki, bu bəyanatlar, xəbərdarlıqlar elə kağızda da qalacaq. Amma göründüyü kimi, kökündən yanıldılar - Qarabağ Azərbaycanı şüarının əbədi olaraq gündəmdə olması, həmçinin, Azərbaycan Ordusunun düşmənin məkrinə qarşı daim barmağının tətikdə olması sözügedən situasiyanın dəyişməsi ilə nəticələndi.

Baş verə biləcək tələfata görə bütün məsuliyyət rəsmi İrəvanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür!

Adıçəkilən torpaq yol artıq Azərbaycan Ordusunun tam nəzarətindədir və düşmən bir daha özbaşınalığa yol verə bilməyəcək. Buna cəhd etdiyi halda isə sərt və qətiyyətli cavabı alacaq. O cümlədən, Azərbaycan bayrağının Xanəndidə dalğalanmasına doğru gedən proses hazırda da davam etməkdədir. O da əbəs deyil ki, MN və XİN-nin bəyanatlarında son olaraq bildirilir ki, bu kimi təxribatlar və qanunsuz fəaliyyətlər nəticəsində baş verə biləcək tələfata görə bütün məsuliyyət rəsmi İrəvanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür!

Beləliklə, istər erməni tərəfinin inadkarlığı və işğalçılıq siyasətindən əl çəkmək istəməməsi, istərsə də

dirdi. Ancaq bu canfəşanlıqlar söz yox ki, nəticəsiz qaldı - bu gün də həmin yüksəkliklərdə Azərbaycan bayrağı dalğalanır. Yeri gəlmişkən, məhz RSK-nın absurd davranışları mövcud vəziyyətin yaranmasına səbəblər verdi. Eləcə də, bu torağ yolunu tam şəkildə nəzarətdə saxlayan ərazilərimizdə də sancılan bayrağımız təbii ki, yerindən tərpənməyəcək və bu gün qürurla Xankəndiyə tərəf esən küləklə birgə dalğalanmaqdadır.

Moskva Arutyunyana hansı tapşırıqlar verib?

Bu günlərdə isə məlum olub ki, Qarabağdakı qeyri-qanuni silahlılar "təhlükəsiz keçidi" özləri "təmin" edəcəklərmiş (!) / Daha dəqiqi, erməni maşınlarını ermənilərin özləri müşahidə edəcəklər və s.

Və əgər bu yolla hər hansı erməni hərb kolonu bir daha keçməyə səy göstərərsə, üstəlik, onları silahlı "bo-yeviklər" də müşahidə edərsə, onda söz yox ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri dərhal və amansız şəkildə qarşılıqlı reaksiya göstərməli olacaqlar. Yəni rəsmi Bakı suveren ərazilərdə terrorçuların əl-qollarını sallayaraq istedikləri hərəkətlərinə oturmaq fikrində deyil. Bəli, erməni tərəfi müxtəlif təxribatlara əl atacaq ki, vəziyyət daha da gərginləşsin, habelə Xankəndidə "ac qalan" separatçılara görə Bakıya qarşı ittihamlar da artmağa başlayacaq, hətta beynəlxalq atlaşma səhnələri də qurulacaq, amma bu, heç nəyi dəyişməyəcək.

Bu arada, erməni KİV-ləri də açıq-aydın yazıblar ki, separatçıların qondarma "prezidenti" Araik Arutyunyan yaxınlarda Moskvadan Xankəndiyə geri dönüb. Rusiyanın belli dairələrindən tapşırıqlar alan baş separatçı dərhal yaxın ətrafını tolayaraq "növbəti planları" barədə müzakirələr aparıb. Qeyd edildiyinə görə, onun istefası məsələsinə də toxunulub və bu məsələnin gündəmdən çıxarıldığı bildirilir. Erməni mediasının yazdığına görə, Arutyunyan maksimal qaydada silahlanmaq tapşırığını da verib. Bu olay isə martın 24-dən əvvəlki vaxtlara təsadüf edib. Məhz bundan sonra adıçəkilən torpaq yolla avtomobillərin sürəkli hərəkətləri qeydə alınıb.

O cümlədən, Azərbaycan rəhbərliyinin artıq ikinci dəfə Qarabağ ermənilərinə Bakıda görüş keçirmək və reintegrasiya haqqında verdiyi təklifin qəbul edilməməsinə də xatırlasaq, Arutyunyanın silahlı qarşıdurmaya gedəcəyini istisna edə bilmərik. Görünür, onlar özlərinə "böyük qaradaş" hesab etdikləri tərəflərə hələ də ümid bəsləyirlər. Amma unudurlar ki, belə ümidləri 2020-ci ilin 27 sentyabrına qədər də var idi, fəqət bu ümidləri elə ümid kimi də məhv oldu. Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyi və Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatları isə qüvvədədir!

Rövşən RƏSULOĞ

Yəqin bu yazını oxuyan hər kəsin yolu səhər sübh o başdan ta axşama qədər marketlərdən keçib gedir. Səhərlər gözlerini ovuşdurma-ovuşdurma "zavod çörəyi" almaqdan başlamış, gün boyu gündəlik tələbat məhsullarına qədər hər şey üçün marketləri "ziyaret etmək"dən başqa alternativimiz də yoxdur. Yuxudan oyanan kimi hər gözünü ovxalayan evdə yeməyə bir şey tapmaq üçün axtarış aparmır, birbaşa yollanır supermarketlərə. Daha qabaqki dövrlərdə olduğu kimi, evdə nəşə bişirildiyinə əminlik də qalmayıb axı. Odur, supermarket "ağzına girir", al ye!

İndi hamı evdə səhərlər nəşə bişirib ortaya qoymaq əvəzinə marketlərə üz tutmağa görə zamanəni bəhanə edir. Amma unuduruq ki, zamanə yüz illik ənənələrini, qadın evdarlığını, sağlam qidalanmaq üçün evdə biş-düş etməyi sənə qadağan etmir axı. Texnologiya, inkişaf dünənə təpik at demir qətiyyənlər...

Qeybət kimi də olmasın, ta qabaqki nənələr də qalmayıb ki, heç olmasa çörəyi evdə bişirsinlər. İndi şəhərdən başlamış rayonuna, ən ucqar kəndinə qədər hər yerdə "zavod çörəyi" yeyilir. Hətta eninə-uzununa həyat-bacası olanlar da göyəti əkməkdən, toyuq-cüce saxlayıb təmiz yumurta yıqmaqdan, bir-iki heyvan saxlayıb səhər-səhər təmiz inək və camış südü içməkdən, nehrə yağdı, motal pendiri dadmaqdan, yumşaq desək, "canlarını yayındırırlar".

Heç kim canına əziyyət verib əkib-becərmək, hər şeyi tər-təzə öz bostanından dərib yemək istəmir. O boyda kənddə yaşayasan, qapında bir inək olmasın ki, səhər tezdən təmiz süd sağıb içməyəsən, sapsarı inək yağı dadmayasan, ot tayasının altından kəhrəba kimi sapsarı yumurtanı qağanaq edib canına çəkməyəsən. Bütün bu sadaladıqlarıma sahib olmadınsa, haran kəndçi oldu ki? Biz açıq şəkildə bir gözəl də etiraf edək: BİR AZ DA BELİ QIRIQQ CAMAATIQQ! Bir gürcü, bir erməni yarımca sot torpağın içində yüz cür meyvə tərəvəz yetişdirib ortaya qoyur, amma biz hektarlarla yararlı torpaqlarımızı neçə on illiklərdir ki, "dincə" buraxmışıq. Torpağın hər qarışından məhsuldar istifadə edə bilmirsənsə, onda deyiləsi daha heç nə qalmır..

Bakıya iş dalınca axışan kənd camaatı şəhərdəki "bərkgedən" marketlərdə satılan xərçəng qədər qorxunc olan "zavod çörəyindən" alıb yeyir, ölümcül marqarın yağlarından dadır, iyrenc və xəstəlik mənbəyi olan, iynə ilə şişirdilmiş "broyler toyuqları" ilə qidalanırlar. Aldıqları qəpik-quruş məvacibi də Bakının marketlərindəki süni, geni dəyişilmiş "məhsullara" xərcləyib baş gırəyirlər. Marketlər şəhərə işləməyə gələnər üçün xüsusilə amansız əcdaha rolunda çıxış edir...

Bu gün elə keyfiyyətsiz malları imkansız əhaliyə qanı-qiyamətinə satan, xalqın cibinə "od qoyan" marketlər barədə sizinlə dərldəşəcəm. İlk ondan başlayacaq ki, kasıb təbəqənin cibinə yarayan qabaqki dükənlər, xırda alver məkanları olmadığı üçün əsas gündəlik məhsullar bu gün qiymət "qəssabına" çevrilən super marketlərdə cəmləşib. Belə götürəndə hazırda bu supermarketmi deyək, hipermarketmi deyək, bunlar rəqabətsiz işləyirlər. Yəni "canın çıxsın, hara çevrilsən də, sonda yolun buradan düşəcək" prinsipi ortadadır. Kasıb əhalinin alternativ alver məkanları qıfıllandığı üçün heç nədən qorxusu-hürkü-sü olmayan bu marketlərdə keyfiyyətsiz, yararsız məhsullar tonlarla. Keyfiyyət nişanı, real istehsal tarixi olmayan tonlarla qida məhsulları!

Üstündəki istehsal tarixləri bir barmaq sürtməsi ilə silinən, qiymət kodları hər gecə dəyişdirilən, qəpiklər piano notları kimi sıra dəyişən marketlər. Xüsusilə, xaricdə istehsal olunduğu İDDIA edilən, amma əslində, Bakıdakı sexlərdə marqarından hazırlanan "bahalı yağ məhsulları", un, şəkər tozu, sözün əsl mənasında, ÖLÜM SAÇIR!!!

Marketlərin qiymət soyqırımı barədə ən dəhşətli fakt: hər həftə ancaq gecələr ən zəruri qidalarda qiymətlər 15-20-50 qəpik arası artırılır. Məsələn, yağın bir kiloqramı bu gün 18 manat 75 qəpikdirsə, iki gündən sonra olur 18 manat 99 qəpik. Daha dörd gün sonra 19 manat 45 qəpikə dönür. Bir həftə deyirsinizsə bu mənzərəyə, gələn həftə əsl ŞOK olursan: həmə 19 manat 45 qəpiklik yağ olub endirilmiş 17 manata. Özü də böyük hərflərlə "ENDİRİM" yazılıb. Səbəbi nədir bu "Səxavətin"??? Təbii ki, vaxtı keçmiş yağdır, pulsuz çölə atınca ucuz qiymətə rəfə qoyulub satılıns ki, qoy kasıbın da mədəsi "bahalı yağla" gec də olsa tanış olsun. Un da elə, qənd də, makaron da elə. Hələ mən bu boyda həngəmədən sonra gəlib kassada daha bir qiymət soyqırımı barədə demirəm. Rəflərdə bir qiymət, kassada vurulanda bir başqa qiymət peyda olur. Hay-həşir salmasan, səs-küy yaratmasan eləcə də əlavə qiyməti "yükleyirlər belinə." Ən sonda da məzə-fason bir "üzrxahlıq", vəssalam!

Marketlərdəki soyğunçuluğa daha bir sübut: salafan torbalar ekologiyaya, sağlamlığa ziyanlı deyirlər. Xub! Bəs bunu yığışdırmaq istəyirsənsə, nədən bu vaxta kimi səndən alış-veriş edənlərə havayı payladığın salafan torbaları bu gün 3-5 qəpikdən müştəriyə satırsan? Ekologiyayı, insan sağlamlığını vətəndaşın ciblərini "sağmaqlamı" qoruyursan? Bu əsl soyğunçuluq üzulu deyilmi? Özü də əsl küstar üsulla edilən SOYĞUNÇULUQ! Sizi fırıldaqçılar, sizi...

Bəs nədən bütün bu faktlar hər gün hər yerdə açıq-aşkar əhalinin cibinə "girir", amma nəzarət və cəza mexanizmi yoxdur? Nədən qiymət oyunlarına SON deyən təşkilat gözə görünür? Cavabı mən də bilmirəm. Yəqin cavab heç vaxt olmayacaq, ona görə...

Ermənistanda dırnaqarası demokratiyanı göstərən

GÜZGÜ

Bütün dünya ölkələrində hakimiyyətlə yanaşı müxalifət də mövcuddur və bu, ən normal, qəbul edilən haldır. Əslində, müxalifət iqtidarın, mövcud hakimiyyətin fəaliyyətini daha diqqətlə izləyəndir və bu fəaliyyət sayəsində çatışmazlıqlar, nöqsanlar müəyyən olunur, aradan qaldırılır və bu baxımdan da müxalifətin mövcudluğu olduqca vacib hesab olunur. Məsələ burasındadır ki, müxalifət bunu tənqid xatirinə, qərəzli şəkildə etməməlidir, obyektiv olmalıdır. Həm də mövcud hakimiyyətdə gördüyü çatışmazlıqlar gerek müxalifətin özündə olmamalıdır, fəqət Ermənistan müxalifəti barədə bunluri demək mümkün deyil.

Heç də Nikol Paşinyan hakimiyyətini müdafiə etmək, bu hakimiyyət komandasının tərəfini saxlamaq, həmin komandanın demokratik prinsplərə riayət etdiyini ifadə etmək, doğru yolda olduğunu iddia etmək kimi bir niyyətimiz yoxdur, amma bu da sirr deyil ki, onları tənqid atəşinə tutan həmin ölkənin müxalifəti də doğru yolda deyil və heç olmayıb da. Bu gün Ermənistan hakimiyyəti nə qədər demokratiya nağılları danışmaqda davam etd də bunun cəfəngiyat olduğunu bütün dünya, eləcə də o ölkənin müxalifəti də bilir və bu barədə bar-bar bağırır. Məsələ burasındadır ki, həmin ölkənin müxalifəti bir zamanlar iqtidarda, hakimiyyətdə olanlardır və onların da nə yuvarın quşu olduğu hamıya, eləcə də erməni xalqının özünə belə bellidir. Bellidir ki, uzun illər hakimiyyətdə təmsil olunanlar özləri də nə demokratiyanı, nə də ən ali prinsplərin birini belə hesaba almayıblar.

İstər Koçaryanın, istərsə də Sarkisyanın hakimiyyət illəri heç də qədim dövrə təsadüf etmir və o dövrləri də erməni xalq çox yaxşı xatırlayır. Bu gün müxalifət cəbhəsində olan və Ermənistan hakimiyyətini yanlışlıqda ittiham edən həmin o adamlar bir zamanlar özləri də yanlış siyasət yürüdüblər və heç bir demokratik prinspe məhəl belə qoymayıblar. Paşinyanın özünə, eləcə də Ermənistan qarşı tənqidlərin yer aldığı son "Freedom House" və "Heritage" hesabatlarını Ermənistan hakimiyyətinə xatırladılar süddən çıxan ağı qaşığı deyillər. Ölkələrində olan çirkin mühitin, bulanıq suyun səbəblərindən onlar özləri də sayılırlar. Onlar deyirlər ki, Qərb Ermənistanda problemlərin olduğunu çoxdan hiss edib, amma susmağa üstünlük verib, indi isə tənqiddə elə atıb. Maraqlıdır, çoxdan dedikdə hansı vaxtı, hansı dövrü nəzərdə tuturlar? Onlar özlərini də bu zaman fasiləsinə daxil edirlər, yoxsa çoxdan dedikdə yalnız Nikol adlı küçə nümayişçisinin meydanlarda peyda olduğu dövrdən indiyədək olan dövr başa düşülür?

Ermənistanda insan haqları ilə bağlı heç bir problem olmadığını, ölkənin azadlıq reytinginin günbəgün aşağı düşmədiyini söyləmək, iddia etmək ən böyük axmaqlıqdır, hərçənd bunu ifadə edənlər də həmin ölkədə tapılır. Bu ölkənin qondarma da olsa

müstəqilliyi, suverenliyi elan olunandan sonra demokratiya deyilən bir şey orada nəinki olmayıb, hətta olan-olmaz haqlar da kütlənin, xalqın əlindən alınıb. Bunu reyting cədvəlləri də təsdiq edir. Təsdiq edir ki, daim geriləmə olub və geriləmə bu gün də davam etməkdədir. İqtisadi azadlıq indeksinin azalması da öz növbəsində deyilənləri təsdiqləyir.

Bəli, seçkilərdə məcburiyyət halları, seçicilərin satın alınması, hakim partiya ilə dövlət arasında sərhədlərin müəyyən edilməməsi kimi məsələləri Ermənistan müxalifəti haqlı olaraq ortaya atır, amma qeyd olunduğu kimi, həmin müxalifət də bu kimi hallara rəvac verib axı. İnzibati resurslardan sui-istifadə iddiaları, kampaniya ilə bağlı qeyri-adekvat hesabatlar məgər bundan əvvəlki hakimiyyətə, indiki müxalifətə aid deyildimi? Hazırkı müxalifət bir zamanlar hakimiyyətdə olduğu zaman maliyyə hesabatları şəffaf idimi? Əlbəttə ki, şəffaf deyildi və qaranlıq məqamlar olduqca çox idi. İndi ortaya atılan məsələlər Koçaryanın və Sarkisyanın hakimiyyəti illərində baş verənlərlə hər hansı bir şəkildə müqayisə edilirmi? 2008-2018-ci illərdə hakim respublikaçılar ilə hazırkı hakimiyyət, Paşinyan komandası arasında hansısa aydın bir fərq görmür erməni xalqı? Görmür. Ona görə ki, çirkəbi elə həmin o sarkisyanlar, koçaryanlar özləri də qəbul ediblər və bu da Ermənistan vətəndaşlarının gözləri önündə cərəyan edib. Haylar şahidi olublar ki, respublikaçıların deputatı Hovhannes Saakyan 2013-cü il seçkilərində seçicilərə rüşvət vermə faktını

açıq şəkildə etiraf edib. Hətta onu da bilirler ki, Sarukyan, Ohanyan, Oskanyan bloklarının nümayəndələri respublikaçılar tərəfindən döyülüb də. Bütün bunlara demokratiya adı vermək olarmı? Olmaz. Yaxşı, elə isə demokratiyanı öz hakimiyyətləri dövründə yaxın buraxmayanlar, insan azadlıqlarına məhəl qoymayanlar indi nədən dem vururlar? Buna haqları çatırmı? Çatmır, çata da bilməz.

Bəli, heç şübhəsiz ki, istənilən dövlətə, xüsusən də öz dövlətini demokratik dövlət adlandırılan hökumətə siyasi müxalifət lazımdır. Bundan imtina etmək də mümkün deyil, lakin gerek müxalifət də buna layiq olsun. On illər boyu hakimiyyətə olub demokratiyanı ayaq altına atanlar belə ali dəyərlərdən danışmaq hüququna sahib deyillər axı. Ermənistanda söz azadlığı məgər indi pozulub? Yoxsa demokratiya indi yoxa çıxıb? Belə ali dəyərlər olmayıb axı heç zaman və bu vaxta qədər həmin o müxalifət adlandırılan sabıqlar harda idilər? Özləri niyə bu məsələ ilə məşğul olurdular öz hakimiyyətləri dövründə? İndi onlar deyirlər ki, Qərb, ümumilikdə bütün dünya bu ölkədə demokratiyanın olmadığını çoxdan bildirdi, amma susurdu. Yaxşı, əvvəla niyə susurdu? Digər tərəfdən də susduğunu bildikləri halda bundan sui istifadə edirdilərmə? Suallar, özü də məntiqi suallar olduqca çoxdur, amma buna kiminsə cavab vermək fikrində olmadığı da bellidir. Bu gün nə Ermənistan hakimiyyətinin, nə də onun müxalifətinin reallıqları, həqiqətləri qəbul etmək fikrində olmadıqları göz önündədir. Göz önündə olan

həm də odur ki, hər iki tərəfdə hakimiyyət hərisliyi birinci planda dayanıb. Ermənistanın real mənzərəsini göstərən güzgü məhz budur.

Ən gülünc məqam odur ki, haylar güzgüdə özlərinə baxmaq əvəzinə bütün dünyanı mühakimə edir, digər ölkələri demokratik norma və qaydaların müəyyən pozuntularına görə tənqid də edirlər. Ölüm hökmü, irqi ayrı-seçkilik, məhbuslarla pis rəftar, məhbusların açıq məhkəmə və istintaq olmadan saxlandığı Quantanamo həbsxanası barədə danışan ermənilər, bu məsələlərin BMT-nin İnsan Hüquqları Şurasının üzvləri tərəfindən mütəmadi olaraq qaldırıldığını da bildirlər. Doğrudur, sadalanan hallar heç də demokratiyanı əks etdirmir, əksinə, insan azadlığının köbud şəkildə pozulması deməkdir. Məsələ burasındadır ki, həmin iradları heç olmasa demokratik ölkələr və onların vətəndaşları, müxalifəti, yaxud da iqtidarı etsəydi dərd yarı idi. Təsədüfi deyil ki, ABŞ-ın BMT-nin İnsan Haqları Şurasındakı o vaxtkı səfiri Keyt Harper Amerikanı tənqid edənlərə "özlərinə güzgüdə baxmağı" tövsiyə etmişdi. Bax elə ermənilər özləri güzgüyə baxmalı olanlardan sayılır. Ermənistanda heç zaman olmayan demokratiyanı göstərən güzgüyə haylar nəinki vaxtaşırı, durmadan baxmalı və nəticə çıxarmalıdır. Harperin bir zaman dediyi kimi, baxmalıdırlar ki, güzgüdəki görüntüləri, düşüncələrindəki vəhşi avtoritar təbəssüm hətta özlərini belə dəhşətə gətirsin, reallıqları barı anlasınlar.

İnam Hacıyev

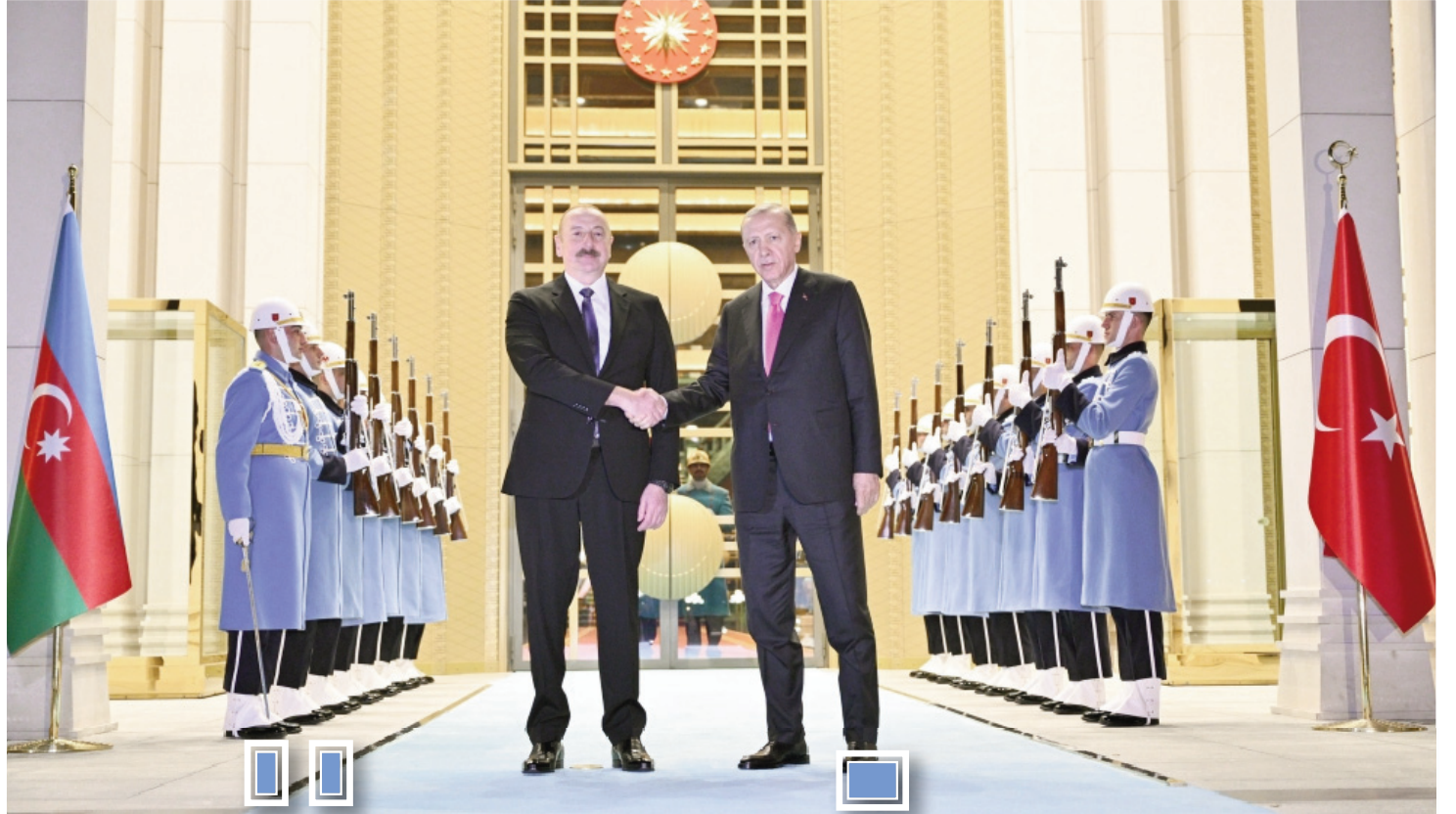
Fevralın 6-da Türkiyənin Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Qaziantep, Osmaniye, Adana, Şanlıurfa, Malatya, Diyarbəkir, Kilis və Elazığ bölgələrində baş verən 7,7 və 7,6 bal gücündə zəlzələ miqyasına, dağıntılara və insan itkisinə görə əsrin fəlakəti kimi xarakterizə edildi. Minlərlə həyat bir gecədə nöqtələndi. Minlərlə həyat bir də həyata qayıtmadı. Minlərlə oxşar sonluq dağıntılar altında eyni qədər paylaşıdı. Onlar üçün artıq həyat dünəndə-fevralın 5-də qaldı: son dəfə işə getmək, son dəfə məktəbə, dükana-bazara getmək... Son dəfə sevdiyi insanı görmək, onunla son dəfə danışmaq. Son dəfə şəhəri gəzmək, dostlarla görüşmək... Son dəfə oynamaq, uşaqlarla vaxt keçirmək. 50 mindən artıq insanın həyatı bir gün əvvəldə qaldı. Onlar fevralın 6-sı üçün bu həyatda deyildilər. Dünən toyu olan da, dünən yeni yaşına giren də, dünən ilk dəfə işə başlayan, dünən ilk maaşını alan da, dünən ilk dəfə sevir, ilk dəfə sevilən o minlərin içərisində idi. Və o minlərin hər biri üçün artıq dünən vardı, bu gün yox idi.

Hər an Türkiyə ilə

Bütün dünyanı heyretə gətirən bu müdhiş hadisə baş verən gündən bəri Azərbaycan hər an Türkiyənin yanında oldu. Bu, bir qonşuluq münasibəti, dostluq deyildi, qardaşlığın, bir ürəkdə minlərlə döyüntünün göstəricisi idi.

Zəlzələ ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikası tərəfindən qardaş Türkiyəyə fevralın 6-dan martın 15-dək göstərilmiş humanitar və maliyyə yardımının ümumi məbləği 76 milyon 344 min 930 manat (44 milyon 908 min 783 ABŞ dolları) təşkil edir. Belə ki, bu müddətdə Türkiyəyə 53 milyon 568 min 530 manat (31 milyon 510 min 900 dollar) dəyərində humanitar yardım göstərilib. Birbaşa göstərilmiş maliyyə yardımının ümumi məbləği isə 22 milyon 776 min 400 manatdır (13 milyon 397 min 883 dollar).

Qardaş Türkiyədə baş verən təbii fəlakətin ağır nəticələrini aradan qaldırmaq məqsədilə Azərbaycanın dövlət qurumları səfərbər olaraq köməyə tələsdilər. Prezident İlham Əliyevin göstərişinə əsasən, fəlakət zonasına ilk olaraq Azərbaycanın xilasediciləri çataraq dağıntılar altında qalan insanları çıxarmağa başladılar. Azərbaycandan göndərilən 669 xilasedici Hatay, Antakiya, Kahra-

TURKIYE:

50 gün, 50 min itki

manmaraş, Adıyaman və digər şəhərlərdə xilasetmə əməliyyatlarında fəal iştirak edib. Xilasedicilərimiz 53 nəfəri xilas edib, dağıntılar altından 780 cəsədi çıxararaq yaxınlıqna veriblər. Fəlakət bölgəsinə 121 həkim və tibbi personal, 150 könüllü gedərək qardaş xalqın dərddə şərik olub və səmərəli fəaliyyət göstərmiş. Azərbaycanın hərbi həkimləri 3123 nəfər tibbi xidmət göstərmiş, ağır yara alanları müalicə edərək sağaldılar.

Dövlət qurumları tərəfindən Türkiyəyə 6665 çadır, 145 konteyner tipli mobil ev gön-

dərilib, 2 səhra hospitalı və 4 səhra mətbəxi qurularaq zəlzələdən zərər çəkən insanlara xidmət edib. Havaların soyuq keçməsi evləri zəlzələ nəticəsində dağılan insanları daha ağır vəziyyətə saldığından bu problemləri aradan qaldırmaq məqsədilə dövlət qurumları tərəfindən zəlzələ bölgəsinə 786 elektrik generatoru, 11 min 299 ədəd qızdırıcı və texniki avadanlıq, 95 min 580 yataq və yataq le-vazimatı, 207 min 65 dəst isti paltar, 252 ton yanacaq göndərilib.

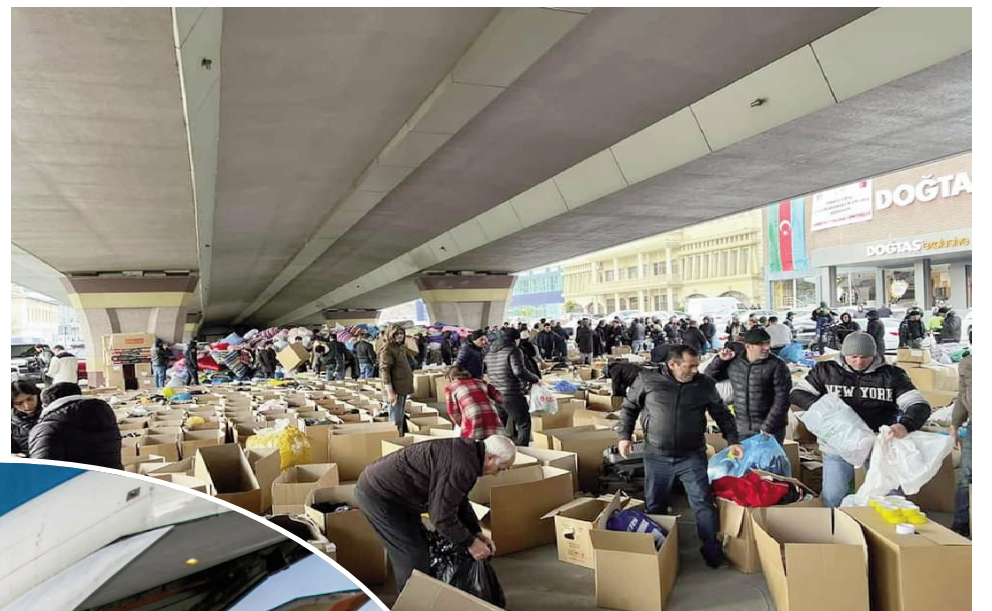
Ümumilikdə dövlət qurumları tərəfindən zəlzələ bölgəsində zərər çəkənlərə 44 mil-

yon 82 min 967 manat (25 milyon 931 min 157 ABŞ dolları) məbləğində humanitar yardım göstərilmiş. Humanitar yardımların Türkiyəyə çatdırılması üçün 16 təyyarədən, 459 TIR, 25 vaqondan istifadə olunub.

Dövlətimizin başçısının təşəbbüsü ilə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə martın 16-da Türkiyənin paytaxtı Ankarada Türk Dövlət-

ləri Təşkilatının dövlət başçılarının Fövqəladə Zirvə görüşü reallaşdı. Bu tədbirin Şuşada keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdu. Lakin Türkiyədə baş vermiş dəhşətli zəlzələ ilə əlaqədar cənab İlham Əliyev qardaş ölkəyə dəstək məqsədilə Zirvə görüşünün Ankarada keçirilməsi təklifi ilə çıxış etdi. Digər iştirakçı ölkələrin rəhbərliyi ilə razılaşdırıldıqdan sonra bununla bağlı müvafiq qərar qəbul olundu. Bu, bir daha Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının, Türk dünyasında qarşılıqlı dəstəyin və hörmətin bariz nümunəsidir.

Prezident İlham Əliyevin martın 15-də Ankarada Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşü zamanı Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Fövqəladə Zirvə görüşünün məhz Türkiyədə keçirilməsi təşəbbüsünün Azərbaycan Prezidentinə aid olduğunu deyən Türkiyə dövlətinin başçısı bu təşəbbüse görə təşəkkürünü bildirmişdir. Eyni zamanda Türk Dövlətləri Təşkilatının bu formatda keçirilən sammitlərinin əhəmiyyəti qeyd edilmiş, Zirvə görüşünün Türkiyədə baş vermiş zəlzələnin nəticələrinin aradan qaldırılması mövzusunda həsr olunmasının önəmi vurğulanmışdır.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Türkiyədə baş verən dəhşətli zəlzələdən dərhal sonra ölkəmizin göstərdiyi qardaşlıq dəstəyini və nümayiş etdirdiyi həmrəyliyi bir daha minnətdarlıqla xatırlamış, Azərbaycandan olan xilasedicilərin və həkimlərin zəlzələ bölgəsində səylərini, həmçinin təbii fəlakətin nəticələrini aradan qaldırmaq üçün ölkəmizin humanitar yardımlarını qeyd etmişdir.

Dövlətimizin başçısı cənab İlham Əliyev zəlzələ ilə bağlı bir daha başsağlığını çatdırmış və fəlakətin Azərbaycan xalqını dərindən sarsıtdığını bildirmişdir.

Qeyd edək ki, son illərdə Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələr arasında əlaqələr və əməkdaşlıq getdikcə güclənir. "Təbii fəlakət-fövqəladə halların aradan qaldırılması və humanitar yardım" mövzusunda həsr olunan Zirvə görüşü Türkiyənin cənub və cənub-şərq bölgələrində baş verən zəlzələ nəticəsində yaranan fəlakətdə vəziyyətlə bağlı məsələlərin ən yüksək səviyyədə müzakirə edildiyi platforma oldu. Liderlər fəlakətlərlə mübarizədə Türk Dövlətləri Təşkilatı daxilində sıx çoxtərəfli əməkdaşlıq və koordinasiya mexanizmlərinin yaradılmasına diqqət çəkdi, regionda mövcud çağırışlarla bağlı məsləhətləşmələr apardılar.

Heydər Əliyev Fondu Türkiyədə baş verən zəlzələyə ilk reaksiya verən təşkilat oldu

Humanitar və humanitar addımları ilə beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz sahibi olan Heydər Əliyev Fondu Türkiyədə fevralın 6-da baş verən dəhşətli zəlzələyə ilk reaksiya verən təşkilatlardan biri oldu.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva faciə ilə əlaqədar verdiyi başsağlığında Türkiyə xalqının kədərinin bizim kədərimiz olduğunu qeyd etmiş, yaralananların və xəsəret alanların tezliklə şəfa tapmasını arzulamışdır.

Mehriban xanım Əliyevanın təşkilatçılığı ilə Türkiyədəki zəlzələ bölgəsinə 2518 çadır, 135 elektrik generatoru, 19 min 894 ədəd yataq və yataq ləvazimatı, 404 min 58 ədəd dərman və tibbi ləvazimat, 143 min 955 dəst isti geyim, 2653 qızdırıcı avadanlıq, 6603 qutu ərzaq və qida məhsulu və digər zəruri əşyalar alınaraq göndərilib. Ümumilikdə Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Türkiyənin zəlzələ bölgəsinə 9 milyon 485 min 563 manat (5 milyon 579 min 743 dollar) məbləğində yardım göstərilib.

İki dövlətin bir millətinin həmrəyliyi

Azərbaycanlılar İkinci Vətən Müharibəsində türk qardaşlarımızın dəstəyini gördü,

hər an bizimlə həmrəy olduqlarını müşahidə etdi. Türkiyənin müxtəlif bölgələrində Azərbaycan bayraqlarının qaldırılması, insanların küçələrdə Azərbaycana dəstək mitinglərinə qatılması bir daha sübut etdi ki, biz iki dövlətdə yaşayan bir millətin nümayəndəliyik. Bütün bunlar eyni zamanda iki dövlət rəhbərinin qarşılıqlı münasibətlərinin, regionda sülhün bərqərar olmasına istəklərinin nümayişi idi.

Necə ki, 44 günlük müharibə zamanı türk qardaşlarımızın dəstəyini gördük, bununla qürur duyduq, biz də fevralın 6-da Türkiyədə baş verən zəlzələni böyük ürək yanğısı ilə qarşıladıq. Orada dağıntılar altında qalan, evini, həyatını itirən hər kəs üçün narahatlıq keçirdik.

Türkiyənin Azərbaycandakı səfirliyinin yardım barəsində müraciətindən az sonra Azərbaycan xalqı türk qardaşlarına isti palto, ərzaq toplamağa və maliyyə vəsaitləri köçürməyə başladılar. Bakıda və regionlarda təşkil olunan yardım toplama məntəqələrinə minlərlə insan üz tutaraq isti palto və ərzaq gətirdilər. Gecə səhərdək davam edən bu yardım kampaniyaları onun göstəricisi idi ki, türk qardaşlarımız narahat ikən, yardıma ehtiyacı olduğu halda bizim gözümüzə yuxu getməz. Çünki iki dövlətin bir millətinin kədəri bir-birinin kədəri, sevinci sevincidir. Ümidvarıq ki, böyük Türkiyə zəlzələnin nəticələrini qısa zamanda aradan qaldıracaq, 11 füsunkar

şəhər yenə əvvəlki görkəminə qayıdacaqdır. Bu dəhşətli hadisə, əsrin fəlakəti heç vaxt unudulmayacaq. İtkilərin hər biri qəlbimizdə yaşayacaq. Ancaq nə etməli ki, həyat davam edir. Qoy həyatın davamında bu fəlakət Türkiyə üçün son olsun.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri əbədidir

Təbii fəlakət saysız-hesabsız sınaqlardan çiyin-çiyinə verərək mətanətlə çıxan Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığının sarsılmazlığını, əbədiyyətini bir daha bütün dünyaya göstərdi. Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçıları Fövqəladə Zirvə görüşü isə Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin yeni mərhələdə inkişafını bir daha dünyaya nümayiş etdirən tədbir kimi tarixin yaddaşına həkk olundu.

Çoxəsrlik tarixə malik Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri bu gün özünün ən böyük inkişaf dövrünü yaşayır. Ulu öndər Heydər Əliyevin bir millət, iki dövlət olaraq xarakterizə etdiyi Azərbaycan-Türkiyə dövlətləri arasındakı münasibətlər hazırda hər iki ölkə rəhbərliyi tərəfindən həyata keçirilən düzgün, məqsədyönlü siyasətin məntiqi nəticəsi olaraq daha yüksək səviyyəyə çatmaqdadır. Eyni zamanda, Azərbaycan və Türkiyə arasında əlaqələrin belə səviyyədə inkişafı təkəcə bu dövlətlərin yox, həm də regionun ümumi tərəqqisinə, sabitliyin bərqərar olmasına mühüm töhfələr verir.

Bu gün türk dünyasının daha sıx şəkildə bir araya gəlməsini şərtləndirən ən mühüm amillərdən biri də məhz Azərbaycan və Türkiyənin münasibətlərinin inkişafından keçir. Prezident İlham Əliyev bu barədə demişdir: "Türkiyə-Azərbaycan əlaqələri, eyni zamanda, bütün türk dünyası üçün də mühüm rol oynayır. Biz türk dünyasının birləşməsi, türkdilli dövlətlər arasında əlaqələrin inkişafı üçün birgə səylər göstəririk".

Mətanət Məmmədova

Ramazanı qalib xalq, böyük Zəfər niyyətinə yetişmiş millət kimi qarşılayırıq

“Müqəddəs Ramazan ayının başlanması münasibətilə bütün Azərbaycan xalqını və dünya müsəlmanlarını səmimi-qəlbədən təbrik edirəm! Qoy mübarək Ramazan ayı ürəklərdə saf duyğular və xoş niyyətlər oyatsın, hər bir ocağa ruzi-bərəkət, hər kəsin ailəsinə sağlıq, sevinc, səadət və əmin-amanlıq gətirsin! Uca Allah etdiyiniz duaları, tutduğunuz orucu qəbul etsin!”. Bu fikirləri Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva rəsmi instaqram hesabında Ramazan ayı ilə bağlı etdiyi paylaşımında bildirib. Müstəqil dövlətimizdə Azərbaycan xalqının milli və dini mərasimləri, bayramları hər il dövlət səviyyəsində qeyd olunur. Bildiyimiz kimi, martın 23-dən oruc luq ayı başlanılıb. Ramazan ayı ilə bağlı Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazılar Şurası Fətva verib. Fətvada deyilir ki, Ramazan ayı insanlara doğru yol göstərən, doğru yolu və haqqı batıldən ayırmağı açıq-aşkar dəlillərlə bəyan edən Quranın nazil olduğu aydır.

Qazılar Şurası builki Ramazan Fətvasını dindarlarımızın nəzər-diqqətinə təqdim edərək bildirib ki, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Şamaxı Astrofizika Rəsədxanasının 32/201(Ş) sayılı 14.12.2022 tarixli cavab məktubuna görə, bu il Ramazan ayının 1-i miladi təqvimlə mart ayının 23-nə təsadüf edir. "Möhtərəm qardaş və bacılar! On bir ayın sultanı olan Ramazani-şərif duaların qəbul olunduğu aylardandır. Şükürlər olsun ki, Qarabağ Fatehi kimi tarixi ad qazanan Prezidentimizin fədakar səyləri və müdrik siyasəti sayəsində biz Ramazanı qalib xalq, böyük Zəfər niyyətinə yetişmiş millət kimi

qarşılayırıq. Mübarək ayın verdiyi bu fürsətdən istifadə edərək əzəli torpaqlarımıza Böyük Qayıdışın təmin olunması, viran qoyulmuş ərazilərimizə yeni nəfəs verilməsi, Qarabağda müasir həyat şəraitinin qurulması, vandalizmə məruz qalmış dini məbədlərin, məscidlərin bərpa edilməsi istiqamətində fəvqəladə zəhmətlərinə görə dövlət başçısı İlham Əliyevə, eləcə də ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevaya Azərbaycan dindarları adından dərin minnətdarlığımızı bildirir, bu mübarək günlərdə onlara ən böyük ilahi nemət olan cansağlığı diləyirik" fətvada qeyd olunub.

Mənəviyyat və əxlaqın zənginləşməsinə vəsələ olan oruc ibadəti insanın daxili saflığına, pis vərdişlərdən uzaq durmasına, Allah yolunda xeyirxah işlər görməsinə, fiziki və mənəvi cəhətdən sağlam olmasına səbəb olur. Oruc luq ibadəti sosial yardımlaşmanı artıran, mənəvi dəyanəti gücləndirən ilahi qüvvəyə malikdir. Fətva da o da diqqətə çəkilir ki, mərhəmət və şəfqət ayı olan müqəddəs Ramazan ayı ərzində iftar süfrələri açmaq, yardım və xeyriyyəçilik etmək, ehtiyacı olanlara, kimsəsiz insanlara, uşaq

evlərinə, ahıl və qocalara imkan daxilində köməklik göstərmək Allah nəzərində bəyənilən əməllərdəndir: "Quran tilavəti, valideynlərin qayğısına qalmaq, dünyasını dəyişənlərin ruhlarını yad etmək, elm-irfan və ibadətlə məşğul olmaq bu ayda ən böyük savabdır. Tövsiyə edirik ki, bu mübarək günlərdə torpaqlarımız, Vətənimiz uğrunda canlarını fəda edən qəhrəman şəhidlərin xatirəsi yad edilsin, ruhlarına dualar oxunsun, şəhid və qazi ailələrinə qayğı və diqqət göstərsin".

Milli-mənəvi dəyərlərimiz, adət-ənənələrimiz xalqımızın tarixində, özünüdərkində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycanda bütün dinlərin və etnik qrupların nümayəndələri birgə yaşayır və ölkəmizin uğurlu inkişafına töhfələrini verirlər. Bütün dinlərə hörmətlə yanaşan Azərbaycanın islami dəyərlərə də olan münasibəti də əməli fəaliyyətdə aydın görünür. Müxtəlif dinlərin məbədlərinə qayğı və diqqət, o cümlədən dini ocaqlarımıza məscidlərimizə olan münasibət Azərbaycanda din-dövlət münasibətlərinin, vətəndaş həmrəyliyi yüksək səviyyəsini nümayiş etdirir. Bu gün Azərbaycan dünyəvi, müasir, dünyaya açıq olan dövlət olmaqla yanaşı, milli dəyərlərə, adət-ənənələrinə də böyük hörmətlə yanaşan bir ölkədir. Dövlət başçısı mütəmadi olaraq din xadimləri ilə görüşür, dini konfessiyalara maddi yardımlar edilir, dini ibadət yerləri təmir-bərpa olunub inancılı insanların istifadəsinə verilir. Öl-

kə ərazisində 2200-dən artıq məscid fəaliyyət göstərir. Respublikamızda həyata keçirilən din siyasəti demokratik dövlət quruculuğu kursuna, eləcə də dövlət-din münasibətlərinin mənəvi və hüquqi müstəvidə tənzimlənməsi prinsipinə əsaslanır. Bu gün ölkəmizdə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi fəaliyyət göstərir. Azərbaycan Prezidentinin məlum Fərmanı ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu yaradılıb.

Ramazan ayı insanlara doğru yol göstərən, doğru yolu və haqqı batıldən ayırmağı açıq-aşkar dəlillərlə bəyan edən Quranın nazil olduğu aydır. Oruc tutmaqla inancılı insanlara mənəvi-ruhi uralığın, əxlaqi saflığın fərhəni, şəfqət, mərhəmət, həmrəylik duyğularının sevincini yaşayırlar. Ramazan ayı ilahi hikmətlər xəzinəsi müqəddəs Quranı-Kərimin nazil olması ilə əlamətdardır. İslamda ilin ayları arasında ən şəfaqətli və ən müqəddəs ay hesab edilən Ramazan ayı insanları gözəl niyyətlər və xeyirxah əməllər naminə birliyə çağırır ki, Azərbaycan xalqı da bu ay ərzində əmin-amanlıq, qardaşlıq kimi dəyərləri nümayiş etdirmiş olacaq. Oruc tutmaqla insanlar iradə qüvvələrini, dözümlüyünü, təmiz olduqlarını da göstərə biləcəklər. Müsəlmanlar bu ayda Allah və din qarşısında borc və vəzifələrini ləyaqətlə yerinə yetirmək fürsəti qazanacaqlar.

İslam və onun mahiyyətindən irəli gələn sülhpərvərlik, dözümlülük, bərabərlik, qardaşlıq və bu kimi dəyərlər Azərbaycanda tolerantlıq mühitinin, cəmiyyətdə vəhdət və harmoniyanın yaranmasında, multikulturalizm və humanizm ideyalarının bərqərar olmasında müstəsna rol oynayır. Xalqımız artıq üçüncü ildir ki, Ramazan ayına qalib xalq, Vətən və şəhadət eşqi sayəsində 30 illik işğala son qoymuş millət kimi qədəm qoyur. Hər il olduğu kimi, bu il də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi mübarək Ramazan ayının gündəlik duaları, imsak-iftar vaxtlarını əks etdirən xüsusi təqvim tərtib edib. Oruc ibadətinin mühüm əməllərindən biri olan fitrə zəkatının vaxtı Ramazan ayının son günüdür.

Ramazan bayramı aprel ayının 21 və 22-sinə təsadüf edir. Allah oruc və namazlarımızı qəbul etsin!

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI

Siyasətdə etibarlı və davamlı münasibətlər mühitini təmin edən əsas amillərdən biri də dialoq prinsiplərinin bərqərar olunmasıdır. Ölkəmizdə demokratik ənənələrin formalaşması prosesini şərtləndirən dialoqun inkişafı naminə Azərbaycan iqtidarı son bir neçə il ərzində müxtəlif təşəbbüslərlə çıxış edir. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə reallaşan islahatların prinsipli istiqamətlərindən biri siyasətdə peşəkar və demokratik münasibətlərin bərqərar olunmasından ibarətdir. Bu mənada siyasi dialoqun şaxələnməsi və iştirakçı tərəflərin sayının artırılması gözəniləndir. Ümummilli maraqlar və dövlətin rifahı naminə ölkədə dialoq mühitinin dəstəklənməsi strateji əhəmiyyətə malikdir.

Ölkə başçısı İlham Əliyevin sədrliyi ilə 2020-ci ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi yekunlarına həsr olunan videokonfrans şəklində müşavirə zamanı çıxışında qeyd edib ki, "Müxalifət nümayəndələri bəzən iqtidar nümayəndələrinin görmədiyi qüsuruları görürlər, onları dilə gətirirlər, onları diqqətə çatdırırlar və bu, çox müsbət haldır. Ancaq, eyni zamanda, bir daha dəmək istəyirəm ki, bütün siyasi qüvvələr üçün bir amal, bir məsələ toxunulmaz olmalıdır, bu da bizim müstəqilliyimiz, dövlətçiliyimiz və dövlət maraqlarıdır.", "Hesab edirik ki, hakimiyyət tərəfindən atılan

Siyasətdə dialoq mühiti demokratik dəyər kimi qiymətləndirilməlidir

addımlar, siyasi dialoqun başlanması və müxalifət partiyaları tərəfindən buna müsbət reaksiya verilməsi müstəqillik dövründə tam yeni vəziyyətin yaradılmasına gətirib çıxarır."

Son zamanlar iqtidarın şahidi olduğumuz dialoq təşəbbüsləri siyasi proseslərdə iştirak edən tərəflər arasında sağlam münasibətlərin bərqərar olunmasına xidmət edir. Bu mənada heç də təsadüfi deyil ki, Azərbaycanda milli və siyasi həmrəyliyin inkişafı ilə bağlı fərqli təşəbbüslərin artım dinamikası müşahidə olunur. Hökumətin təşəbbüsü ilə cərəyan edən proseslər bilavasitə demokratik ənənələrin formalaşmasının təzahürüdür.

Siyasi dialoq mühitinin təşviqi, eləcə də konkret məsələlərin, o cümlədən qanun layihələrinin, sosial problemlərin, siyasi və digər təzahürlərin müxalifət nümayəndələri ilə birgə müzakirə edilməsi artıq ölkəmizin siyasi reallığının ayrılmaz xüsusiyyətlərindəndir.

Bu istiqamətdə həyata keçirilən işlər çərçivəsində Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Ədalət Vəliyevin siyasi partiya rəhbərləri və ictimai fəallar ilə görüşləri mütəmadi olaraq davam edir. Ölkənin ayrı-ayrı siyasi partiyalarının rəhbərləri ilə keçirilən görüşlərdə bir çox məsələlər müzakirə edilir.

Belə ki, görüşlər zamanı Vətən müharibəsində qazanılmış möhtəşəm Qələbə və Zəfər paradı, müharibə zamanı tətbiq olunan yeni hərbi strategiyaların xüsusiyyətləri, xalq-dövlət-ordu birliyi, yeni yaradılmış "YAŞAT" Fondunun əhə-

miyyəti və bu müstəvidə qazılacaq yardımlar, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə aparılacaq böyük quruculuq işləri, Azərbaycanın artan geosiyasi statusu, Türkiyənin dəstəyi və ölkələrimiz arasında olan qardaşlıq münasibətlərinin perspektivləri, milli həmrəylik mühitinin qorunmasında siyasi partiyaların rolu, COVID-19 pandemiyasında qarşı mübarizədə cəmiyyət arasında sosial məsuliyyət hissisinin aşılmasında maarifçilik işinin birgə təşkili kimi aktual mövzular müzakirə edilib.

Ölkənin siyasi sisteminin əsas təsisatlarından olan siyasi partiyalar sözügedən proseslərdə fəal iştirak etməli, milli və siyasi birliyin, həmrəyliyin qorunması naminə bütün zəruri tədbirləri görməlidirlər. Görüşlər və gündəlik fəaliyyət dövründə iqtidarla siyasi partiyalar arasında gələcək fəaliyyətin səmərəliliyi naminə yaranmış qarşılıqlı əlaqələrin dərinləşməsində tərəflər maraqlıdırlar. Prezident İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi: "Mən demişdim ki, bizim normal dialoqa ehtiyacımız var, hökumətlə müxalifət arasında, aparıcı partiya ilə di-

gər partiyalar arasında normal, sivil münasibətlərə ehtiyacımız var".

Beləki, ölkə rəhbəri bütün siyasi qüvvələri açıq və demokratik rəqabətə çağırıb. "Siyasi partiyalar haqqında" yeni Qanun siyasi proseslərdə iştirak edən tərəflər arasında güclərinin balansına xidmət edir. Belə ki, Qanunun tələblərinə cavab verən partiyalar rəqabətə dözümlü olduğunu sübut edirlər.

Qeyd edilməlidir ki, "Siyasi partiyalar haqqında" yeni Qanunun hazırlanması və qüvvəyə minməsi faktı təkəzə formalaşan yeni siyasi konfiqurasiyanın təzahürü deyil. Yeni Qanun, eyni zamanda siyasi dialoqu atributiv müstəvidən konstruktiv əməkdaşlıq müstəviyə çıxardan ali siyasi iradənin təzahürüdür. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə ölkədə siyasi dialoq mühitinin inkişaf etdirməsi siyasi proseslərdə iştirak edən bütün tərəfləri açıq və bərabərhuquqlu münasibətlərə dəvət olunması deməkdir.

Siyasi dialoqu, onun əhəmiyyətini bir çox partiya rəhbərləri də qeyd edərək, Ölkədə milli dövlətçilik və demokratik ənənələrin inkişafı, habelə sağlam dialoq mühitinin dəstəklənməsi naminə irəli sürülən təşəbbüslərdə hər zaman iştirak etməyə hazır olduqlarını bildirirlər.

İsrafil Kərimov
Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü

Uşaqlar xoşbəxt şeirlər oxumalı...

Bayram tətilində 44 günlük müharibədə şəhid olmuş dayım oğlu Murad İbrahimovu gördüm yuxumda. Şəhid şeiri deyirdi, inanılmaz şövqlə, candan oxuyurdu şeiri, inanılmaz real bir səhnə idi. Yuxu olduğuna uzun müddət inana bilmədim oyanıqdan sonra. Özümə gələndə möminə əmim qızına

Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi

QEYD: Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Gənc nəslin milli mənlük şüurunun inkişaf etdirilməsi və vətənpərvərlik hisslərinin tərbiyəsi" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

başla salırlar.

Ən kiçik yaşlarda uşaqlara şeir öyrətmək, dinləmək, oxutmaq onların mədəni dünyasını zənginləşdirmək deməkdir. Bu cür alışqanlıq olan uşaqlar milli və ümumbəşəri mədəniyyəti, ədəbi-estetik dəyərləri dərk etməyi bacarırlar. Hələ məktəb yaşına çatmamış uşaqlar daha çox maraqlı təsvir, təbiət, heyvanlar, həmçinin real həyatda cansız, şeirlərdə danışan əşyalar barədə olan şeirlərə maraqlı olurlar.

Biz uşaqlarımıza bunlardan çox şəhidlərə həsr olunmuş şeirlər öyrətməli olduq. Özümüz də əzbərləmişdik zamanında. Elə öz əzbərimizdə olanları öyrətdik övladlarımıza. Çoxumuz öz ailə üzvlərimizin, yaxınlarımızın doğum təvəllüdünü yadımda saxlaya bilmirik, amma 30 il əvvəl öyrəndiyimiz şəhidlər şeirini yanılmadan danışırıq. Şəhid bizim qırmızı xəttimizdir, son qalımızdır çünki.

Anaları-ataları I Qarabağ Müharibəsinin şəhidlərini o şeirlərlə yad edirdi 30 il əvvəl, indi övladlarımız II Qarabağ Müharibəsinin qəhrəmanlarına şeirlər oxuyurlar. Bizim yaşadığımızı yaşadığımız övladlarımız. Ən şən günlərimizdə belə şəhidimizi yad elədik, ən əziz günlərimizdə süfrəyə şəhidin adına dua oxuyaraq oturduq.

Uşaqlara ailə, vətən sevgisi aşılayan şeirlər öyrətmək mütləqdir. Onların bu yaşda duyğuları, fikirləri formalaşır, vətənpərvərlik hisslərini beləcə aşılamaq lazımdır təmiz beyinlərinə. Körpələrə şeir əzbərləyərkən onların körpə ruhunu yoracaq şeirlər öyrətməyin. Qətl, qan, ölüm sözləri ilə böyüməsin o məsum canlar. Müəyyən yaşa gələndə öyrənəcəklər, öyrədəcəyik. Mübariz xalqın mübariz oğullarını tanıyacaqlar, vətən üçün tökülən qanları, verilən canları biləcəklər. Amma 5 yaşında əzbərlədikləri, beyinlərinə yazdıqları ölüm qoxan şeirlər onlar üçün yarıdır, ruhlarına yüküdür. Uşaqlar xoşbəxt şeirlər oxumalıdır mənəcə...

Lalə Mehralı

Bayramda insanlarımız daha çox hansı bölgələrə üz tutdu?

Istirahətə hamımızın ehtiyacı var. Xüsusilə, yüksək tempi həyat şəraiti tətili əvəzolunmaz bir zərurətə çevirir. Tətilə getməkdə ən böyük məqsədimiz gündəlik həyatın tələş və stressindən uzaqlaşmaqdır. Ancaq bir çoxumuz tətiləndən qayıtdıqdan sonra özümüzlə yorğun və istəksiz hiss edirik, bu vəziyyəti bayram sonrası depressiya kimi təyin edirik.

İdeal və ya məsuldar tətilin tərifi hər kəs üçün fərqlidir. Fiziki, mədəni və zehni istirahəti eyni vaxtda təmin edə bilən bayram gözləntilərini çox yaxşı qarşılayanlardır. SİA mövzu ilə bağlı araşdırma aparıb.

Tətilə bunları edin:

Gündəlik qaydalar kənarına çıxın: Qaydalar lazımdır, lakin bayramlarda deyil. Məsələn, hər səhər tam səhər yeməyi yeməyə öyrəşmişsinizsə, tətilə səhər yeməyini daha sadə edə bilərsiniz. Texnologiyadan uzaq durun: Təbii ki, sosial medianın həyatımızın bir parçası olduğu vaxtda ondan uzaq durmaq asan deyil. Bayramın gözəl anlarının fotolarını paylaşmaq çox zövqlü olsa da, məsuldar bir tətil texnologiyadan mümkün qədər uzaqlaşmağı tələb edir. Xüsusilə də tətilə telefon və internetinizi söndürün.

Əsəbi yaxud da problemlə insanlarla tətilə getməyin: Əsəbi təbiətə malik insanlar qaldığınız yerdən yeməklərə, iqlim şəraitindən yatmağa qədər bir çox mövzuda problem yaratma potensialına malikdir. Təbii ki, bu vəziyyət istər-istəməz sizə təsir edərək, narahat bir bayram keçirməyinizə səbəb olacaqdır. Əsas odur ki, hər şeyi problemə çevirən insanlarla mümkün qədər çox tətilə getməyin. Əgər belə bir öhdəliyiniz varsa, bütün tətilinizi həmin şəxs və ya insanlarla keçirməməyə çalışın.

Mühitə uyğunlaşın və tətiləndən həzz alın: Yaşadığınız bu istirahət dövrünün bir zərurət olduğunu bilin və bayramdan zövq almağa çalışın. Unutmayın ki, tətil müvəqqətdir. Anın içində qalmağa çalışaraq yaşadığınız hər şeydən həzz alın.

Bəs, bayramda insanlarımız daha çox hansı bölgələrə üz tutdu?

Turizm Agentlikləri Assosiasiyasının sədr müşaviri Müzəffər Ağakərimov: "Azərbaycan vətəndaşları Novruz bayramı tətili zamanı, əsasən, öz ölkəmizdə dincəlməyə üstünlük verirlər. Ümumiyyətlə, son illər daxili turizmin çəkisi artıb. Bu da onu göstərir ki, Azərbaycan əhalisi bölgələrdə istirahətdən yana seçim edirlər. Bu, əsasən, şimal-qərb zonasında Şəki, Qəbələ, İsmayıllı, Qax, şimal-şərq zonasında Quba, Qusar, Xaçmaz, cənub zonasında isə Lerik, Lənkəran, Astara və Masallıdır.

Eyni zamanda, təhlükəsizlik nöqtəyi-nəzərdən bizim ölkənin sabit olduğunu göstərir. Bizə xidmətlərin çeşidi günü-gündən artır və yeni otellər fəaliyyət göstərir.

Gələcəkdə, ümumiyyətlə, nəinki Azərbaycan əhalisi, aldığımız proqnozlara görə son və gələcək aylarda Rusiyadan gələn turistlərin sayı artacaq. Bildiyimiz kimi, bu günləri Nazirlər Kabinetinin koronavirusla bağlı sərəncamı oldu. Belə ki, o sərəncamlar artıq ehtiyac yoxdur. Deməli, Azərbaycana gələn turistlərin sayı daha da artacaq.

Bütün bölgələrimizdə insanların istirahəti üçün çox yaxşı şərait yaradılıb. Bu yay fəslinin yaxınlaşması ilə də bağlıdır. İnanırıq ki, əhalimiz Azərbaycanın bölgələrində istirahət edəcəklər. Bu həm daxili, həm də gəlmə turizmin inkişafına təkan verir. Həmçinin, bütün valyuta da Azərbaycan qalır və bu yeni iş yerlərinin açılmasına kömək edəcək.

Dövlət Turizm Agentliyinin Mətbuat Katibi Gülnar Mustafayeva: "Bayramlarda və tətil günlərində paytaxt əhalisi daha çox şimal, şimal-qərb, qərb və cənub turizm koridorları üzrə olan turizm təyinat nöqtələrinə üz tuturlar.

Bu ərazilər şimalda Quba-Qusar, şimal-qərbdə Qəbələ, İsmayıllı, Şamaxı, Şəki, qərbdə Göygöl, Gəncə, cənubda isə Lerik və Lənkəran istiqamətləridir. Bundan əlavə, bu il ilk dəfə olaraq Şuşaya turistik səfərlər təşkil olundu. Belə ki, mart ayının 18-də 1-2 günlük turistik səfərlər təşkil edildi".

Ayşən Vəli

Müharibə yellerini kim əsdirir?

bilmez. Çünki Qərbe inam yoxdur".

Moskvanın yaxın perspektivə hesablanmış planları artıq aydındır: Rusiya Cənubi Qafqaz regionunda kollektiv Qərblə əməkdaşlıq ideyasını ümumiyyətlə rədd etməklə yanaşı, belə tərəfdaşlığa və təmaslara zərurət də görmür.

Beyanatlara Qərbe yönəlsə də, digər əsas ünvan Ermənistanıdır. Rusiya indi Ermənistanın aşkar Qərbe meyilli siyasət yürütdüyünü gördüyündən İrəvanı təsir orbitindən buraxmamaqla yanaşı, Qərbi də inandırmağa çalışır ki, Moskvanın bilavasitə iştirakı olmadan Azərbaycanla Ermənistan arasında yekun sülh sazişinin imzalanması mümkün deyil.

Kreml onu da nəzərə çatdırır ki, prosesdə mövcud ləngiməyə məhz Qərbin müdaxilələrindən və Ermənistanı vədlər verməsindən sonra yaranmış çətinliklərdən. Ən başlıcası isə budur ki, Rusiya bundan sonra "gözləmə mövqeyi" kimi dəyərləndiriləcək davranış sərgiləmək niyyətində deyil.

Ermənistanın bütün mövcud vasitələrdən və imkanlardan yararlanaraq kollektiv Qərbin Cənubi Qafqazda daha ciddi, genişmiqyaslı təsir rıçaqlarına yiyələnməsinə yönəlmiş diplomatik marşrutda olduğunu gören Rusiya adekvat cavab addımları hazırlayır. Nikol Paşinyan şimaldan əsən soyuq yellərdən təvəşşü düşdüyü üçün A.Mirzoyan Moskvadan döən kimi ABŞ-nin dövlət katibi Entoni Blinkene zəng vuraraq həmişəki kimi, şikayətlənib, Rusiyanın qəzəbindən qorunmaq üçün təhlükəsizlik təminatı və ən əsası - bundan sonrakı fəaliyyəti ilə bağlı təlimatlar istəyib.

Hadisələrin bu günədek inkişaf məcrasına nəzər salsaq, şübhə yoxdur ki, Ermənistan yaxın perspektivdə KTMT sıralarından çıxma bilməyəcək. KTMT-nin Ermənistanı missiyası ilə bağlı sazişi imzalamaqdan yayınmaq üçün N.Paşinyanın qarşısında duran yeganə yol Azərbaycanla yekun sülh sazişi danışıqlarını əngəlləmək, vəziyyəti maksimal dərəcədə gərginləşdirməkdir.

Moskva N.Paşinyanın absurd, idiotik və xəyanətkar siyasətindən usanıb, Rusiya ilə Ermənistan arasında təmaslar bundan sonra, təbii, davam edəcək, amma ünsiyyət yeterincə lakonik və konkret olacaq.

Kreml Nikol Paşinyanla bağlı qərarını artıq verib. İrəvanda hakimiyyətin başında duran tələk artıq Rusiyanı da usandırdı. Ermənistanın destruktiv, kənarın verilən vədlərə və şübhələndirmələrə əsaslanan siyasəti nəticəsində bölgədə müharibə gözləntisi yelləri əsməyə başlayıb.

Azərbaycan müharibə istəmir.

Daha doğrusu, əsla istəmir.

Lakin rəsmi İrəvan terrorçuluğun və Azərbaycanın vətəndaşlarına qarşı silahlı diversiyaların dəstəklənməsini, habelə, suverenliyimizlə ərazi bütövlüyümüze qarşı yönəlmiş hücumlarını davam etdirərsə, sərt cavab gecikməyəcək. Onda isə havadarlarla hamilər çətin ki, Nikol Paşinyan administrasiyasının dadına yete bilsin.

Elçin Alioğlu

Ermənistan bölgədəki vəziyyəti mümkün qədər gərginləşdirmək, yekun sülh sazişinin imzalanmasından yayınmaq, hazırda rusiyalı sülhməramlıların müvəqqəti yerləşdiyi areala beynəlxalq silahlı kontingentin yeridilməsinə nail olmaq və Zəngəzur dəhlizinin açılmasına imkan verməmək üçün Rusiya ilə yeni oyuna başlayıb. Oyun bəsit və primitiv olsa da, təhlükəlidir. Ermənistan parlamentinin spi-

keri Alen Simonyan Haaqadakı Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin (BCM) Rusiya Federasiyasının dövlət başçısı Vladimir Putinin həbs edilməsi ilə bağlı paradoksal və bir qədər absurd qərarını şərh edib.

BCM-in fəaliyyəti ilə bağlı Roma statutunu imzalamış ölkələr arasında yer aldığı üçün Ermənistanın Konstitusiyası Məhkəməsi sözügedən qərarı müzakirə etməli və mövqeyini bəyan etməlidir. Ermənilərin Konstitusiyası Məhkəməsi qərarı təsdiqləyərse, V.Putin İrəvana rəsmi səfər etdiyi zaman RF-nin dövlət başçısı Ermənistanın hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən saxlanmalı və Haaqaya ekstradisiya olunmalıdır.

Hipotetik olaraq belədir, çünki İrəvan imzaladığı və ratifikasiya etdiyi Roma statutuna əməl etməlidir. Yox əgər Ermənistanın Konstitusiyası Məhkəməsi BCM-nin qərarını təsdiqləməzsə, onda rəsmi İrəvan imzaladığı Roma statutunu şərtlərinə qarşı çıxmalı olacaq.

Aralıq və ya optimal variant kimi Ermənistan da Roma statusunu imzalayan, lakin Rusiya ilə münasibətləri pozmaq istəməyib BCM-nin sifariş siyasətində qəbul edilmiş qərarını kağız üzərində "icra" edəcək ölkələr kimi Moskvaya təminat verə bilər.

Yeni V.Putinin Ermənistanı səfərdən öncə Ermənistan Moskvaya təminat verəcək ki, Rusiyanın dövlət başçısına qarşı İrəvanda hər hansı ekstraordinar addım atılmayacaq. Bütün bunlar hüquqi oyunlardır - önəmli olan A.Simonyanın Rusiya prezidenti ilə bağlı jurnalistlərin suallarını birbaşa, dərhal cavablaşmaqdan yayınmasıdır.

"Düzünü desəm, mənim üçün də qəribədir. Başqa ölkənin dövlət başçısının iştirak etdiyi tədbirlə bağlı hansısa ölkə nə etməlidir - hələ bilmirəm, söyləməyə çətinlik çəkirəm", - A.Simonyanın cavabı belə olub.

Ermənistan parlamentinin spikerinin müəmmalı, tərəddüdü və laübəli cavabına təəccüblənməyə dəyməz. Onun açıqlamaları ermənilərin XİN başçısı Ararat Mirzoyanın Moskvaya səfərindən və bu səfər zamanı Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrovun sərt açıqlamalarından sonra yaranmış "after-

şok effekti" sayıla bilər, sayılmalıdır da.

Sergey Lavrov danışıqlardan və müzakirələrdən sonrakı brifinqdə səbrli davrandı. Lakin brifinqin 30-cu dəqiqəsində səbr kasası daşan RF XİN başçısı Ermənistanı aşkar şəkildə Moskvanın xəbərdarlığını ünvanladı: "Qərblə dialoq istəyirsinizsə, bizi unudun!".

S.Lavrovun dediyinə görə, Qarabağdakı ermənilərin hüquqları və haqları, o cümlədən, təhlükəsizliyi qarabağlı ermənilərlə rəsmi Bakı arasında aparılan birbaşa, vasitəçilərsiz danışıqlarda müəyyənləşməlidir.

"Mənim fikrimi bilmək istəyirsinizsə, ən yeni tarixdəki presedentlərə nəzər salsaq, ələ həmin Ukrayna ilə Minsk anlaşmalarında belə məsələ vardı. Yeni Ukraynanın şərqindəki sakinlərin hüquqları Minsk razılaşmaları ilə müəyyənləşmişdi. Doğma dil hüququ, bu dil-də tədris, dildən istifadə azadlığı, dinin qorunması, yerli özünüidare hüququ, soydaşlarla iqtisadi, ticari və mədəni əlaqələr azadlığı...

Təxminən belə hüquqlar on il əvvəl Belqradla Priştina arasında Kosovoda serb bələdiyyələr icması barədə imzalanmış anlaşmada da nəzərdə tutulmuşdu: dil, yerli özünüidare, təhsil, mədəniyyət, din, Serbiya ilə xüsusi iqtisadi əlaqələr...

Düşünürəm ki, qarabağlı ermənilər üçün də belə hüquqlar gərəkdir. Danışıqlarda mütləq şəkildə 2020-ci ilin 10 noyabr tarixli üçtərəfli bəyanatın şərtləri və 1991-ci ildə Azərbaycanla Ermənistan liderləri arasında imzalanmış Alma-Ata bəyannaməsi nəzərə alınmalıdır. Bunları gerçəkləşdirmək, gördüyü kimi, çətin deyil. Hər şey anlaşmanın reallaşmasının asılı olduğu tərəfin davranışının nə qədər ləyaqətli olacağından asılıdır", - Sergey Lavrov deyib.

Qarabağlı ermənilərin indiki vəziyyətinə əvvəl Ukraynanın şərqindəki Donbas, sonra isə Kosovo sakinləri ilə müqayisə edən

ANALİTİK + AKTUAL

Avropanın nüfuzlu nəşri Ermənistanın riyakarlığından yazdı

"EU Reporter": "Ermənistan Ukrayna xalqının genosidə uğradılmasında boğaza qədər günaha batıb"

Ermənistanın aqressiya siyasətinə bağlı olması danılmaz faktır. SSRİ süquta uğradıqdan sonra bu ölkədəki bütün iqtidarların işğalçılığa və terrora, qonşularla münasibətdə isə ərazi iddialarına bağlılığı da dəfələrlə sübuta yetirilib.

Lakin daha bir fakt ondan ibarətdir ki, Ermənistan, hətta digər ölkələrin hər hansı istilaçılıq siyasəti yürütmələrinə də bu və ya digər cəhətlərdən dəstəyini göstərir. Xüsusilə, Rusiyanın Ukraynaya hərbi müdaxiləsi başlayar-başlamaz rəsmi İrəvan Ukraynanın ərazi bütövlüyünə qarşı çıxış etməsi ilə yanaşı, "xüsusi hərbi əməliyyat" adı altında aparılan müharibədə açıq-aşkar işğalçılıq siyasətini dəstəkləməkdədir. Maraqlı məqam isə budur ki, bir tərəfdən Avropaya tərəf meyillənən Ermənistan digər tərəfdən öz çıxarlarını təmin etməkdən ötrü Rusiyanın ətəyindən möhkəm yapışır və bu amil özünü Qarabağda müvəqqəti yerləşdirilmiş Rusiya Sülhməramlı Kontingentinin separatçılarla münasibətlərində də özünü göstərməkdədir. Belə ki, bütün dünyanın Qarabağın Azərbaycanın ərazisi olduğunu bəyan etdiyi bir zamanda, RSK-nın erməni separatçıları ilə işbirliyi qeyd edilən fikirləri kifayət qədər təsdiq etməkdədir. Ancaq bu, ayrıca bir mövzudur...

Amma o da əbəs deyil ki, hazırda Kremlin Kiyevə qarşı tətbiq etdiyi hərbi əməliyyatları istər gizli, istərsə də açıq şəkildə İrəvan tərəfindən dəstəklənməkdədir. Bu barədə Avropanın nüfuzlu "EU Reporter" nəşri geniş məqalə ilə çıxış edib. Həmin məqalədən bəzi diqqətçəkən məqamlara nəzər yetirək.

"Sentyabr ayında ABŞ-ın Maliyyə Nazirliyi erməni şirkətlərinin Rusiyanın hərbi sənayesi üçün xarici avadanlıqların alınması ilə bağlı dəqiq informasiya dərc etmişdi"

"Rusiyanın Ukraynadakı aqressiyası Ermənistanın bu münasibətdə aqressorun tərəfindən çıxış etdiyini bütün çıpaqlığı ilə sərgiləyir", deyər Avropa nəşri qeyd edib. SİTAT: "Ermənistan Rusiya Federasiyasına nəinki sanksiyalardan yanınmağa yardım edir, həmçinin mülki məhsulların idxalında fəal köməklik göstərir. Sentyabr ayında ABŞ-ın Maliyyə Nazirliyi erməni şirkətlərinin Rusiyanın

hərbi sənayesi üçün xarici avadanlıqların alınması ilə bağlı dəqiq informasiya dərc etmişdi.

Oktyabrda "Bloomberg" agentliyi Avropa texnikalarının Ermənistan üzərindən keçirilərək Rusiyanın hərbi texnikalarında istifadəsi haqqında məlumatları dərc etmişdi. Ermənistan - nəinki logistik keçiddir, həm də Ukraynaya qarşı müharibə apararı Putin idarəçiliyinin hərbi-texniki təminatı mərkəzidir", adıçəkilən nüfuzlu nəşr vurğulayıb.

"Ermənistan İran silahlarının Rusiyaya göndərilməsi üçün ilk rahat bazadır"

Daha bir diqqətçəkən nüans Ermənistanın Rusiyanın Ukraynaya qarşı apardığı müharibədə İranla əməkdaşlığıdır. Daha dəqiq desək, İran silahlarının Rusiyaya məhz Ermənistan vasitəsi ilə göndərilməsi də faktlar sırasındadır. Beləliklə, "EU Reporter" davam edir. SİTAT: "Ermənistan İran silahlarının Rusiyaya göndərilməsi üçün ilk rahat bazadır. Belə düşünmək olar ki, ukraynalılar ermənilərə "təşəkkür" etməlidirlər ki, Rusiya ordusunda onların mülki və enerji infrastrukturuna ziyan vuran, mülki vətəndaşları öldürən və yaralayan (İrana məxsus-R.R.) pilotsuz

təyyarələr var", deyər adıçəkilən nəşr Ermənistanı hədəfə alan ironik və sarkazm xarakterli yanaşma edib.

Yeri gəlmişkən, bu, həmin İrəvandır ki, yalnız regionda deyil, həm də regiondan kənar siyasətində açıq-aşkar terror küleyi əsdirməyə çalışır. Misal üçün, İranın Rusiyanı müxtəlif hərbi məqsədlə təchizatlarla təmin etməsi ilə yanaşı, Qafqazda qeyri-sabitlik yaratmaq səyləri, bu məsələdə Ermənistanla və Rusiya ilə eyni mövqelərini bölüşməsi də unudulmamalıdır. İranın Ermənistanın Qafan şəhərində - Azərbaycanla sərti sərhədlərə yaxın ərazidə konsulluq açması, habelə bu kimi digər məsələlərdə İrəvanla yaxınlaşması özü-özlüyündə bir çox məsələləri həli etməkdədir.

"Qonşularına qarşı sanksiyaların tətbiq edilməsini tələb edən bir xalq şüurlu və fəal şəkildə digər bir xalqa qarşı törədilən ən dəhşətli cinayətdə iştirak edir"

"EU Reporter" digər nüansa da toxunub. Belə ki, Ermənistan uzun illərdir ki, ötən əsrin əvvəllərində "uğradığı soyqırımının" beynəlxalq aləm tərəfindən tanınması üçün az qala təzyiq siyasəti yürüdü. Bu baxımdan, nəşr Ermənistanın bir tərəfdən "soyqırımına" məruz qalması iddiası ilə hazırda Rusiyanın Ukraynaya qarşı müharibəsində Kremlə dəstək göstərməsini uyğunsuz məsələ olaraq göstərir. SİTAT: "Vəziyyətin acı ironiyası ondan ibarətdir ki, Ermənistan "erməni soyqırımının" tanınmasına nail olmaq üçün beynəlxalq aləmdə misli görünməmiş diplomatik təzyiq tədbirləri həyata keçirir. 20-ci əsrin "ən bədnam cinayətlərindən birinin qurbanı" olduğunu iddia edən, bir əsrdə ölkələrin və xalqların məsuliyyətə cəlb olunmasını tələb edən, qonşularına qarşı sanksiyaların tətbiq edilməsini tələb edən bir xalq şüurlu və fəal şəkildə digər bir xalqa qarşı törədilən ən dəhşətli cinayətdə iştirak edir. Əslində, indi Ermənistan Ukrayna xalqının soyqırımına məruz qalması iddialarında boğaza qədər həmin günaha batıb".

Beləliklə, "EU Reporter" in həqiqəti əks etdirən cümləli məqaləsinə görə yalnız alışıqlar düşür. Nəzərə alsaq ki, bu gün Avropada fəaliyyət göstərən güclü erməni lobbisi var və bu lobbizə zaman-zaman korrupsiya yolları ilə istədiyi siyasətini reallaşdırmağa nail olur, bu zaman söz yox ki, Avropanın adıçəkilən nəşri işəgücünü məqaləsi ilə beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə məhz reallığı çatdırmağa nail olub.

Rövşən RƏSULOVA

Tahmasib Novruzov

Özümüz olaq ki, qüdrətimizi görsünlər

Oturursan, papağını qoyursan qarşına, düşünersən, ölçüb-biçirsən, analiz edirsən, azadlıqdan, millətlərin öz müqəddaratını təyin etmə hüququndan, demokratiyadan gecə-gündüz dəm vuran qərbi anlamağa çalışırsan, amma bir nəticə hasil edə bilmirsən ki, bilmirsən.

Düz otuz iki il Azərbaycan torpaqlarını işğal etməyə çalışılan və müvəqqəti də olsa buna nail olan Ermənistanın nəinki gözünün üstündə qaşı olduğunu xatırlatmadılar, əksinə, bu işğal siyasətinə hər cür dəstək verdilər. Adını da qoydular ki, burdakı 25-30 min erməni "müstəqil" yaşamaq istəyir və bu istək onların hüququdur(?). Hətta SSRİ dağılandıqdan sonra yeni yaranmış müstəqil dövlətlərin azad ölkə qurmalarına dəstək vermək üçün ABŞ-nin qəbul elədiyi "Azadlığa dəstək Aktı"na məşhur 907-ci düzəlişi edib, işğala məruz qalan Azərbaycanı bu dəstəkdən məhrum elədilər. Eləsinlər, qəmləri kəm, Azərbaycan onların dəstək verdikləri bütün dövlətlərdən daha sürətlə müstəqilliyini əbədiləşdirdi və güclü dövlət qura bildi. Dəstək verdikləri Ermənistanın bu günkü durumu ilə Azərbaycanın fərqi görmək kifayətdir ki, okeanın o üzündən erməni lobbisinin təsiri altında başlanan anti-Azərbaycan siyasətinin ölkəmiz üçün "vız" gəldiyini anlayaq. 44 günlük ildırım sürətli Vətən müharibəsi ilə ABŞ başda olmaqla dünya güclərinin açıq-aşkar müdafiə etdikləri işğalçı haisları diz çökdürəndən sonra da, nəyin bahasına olursa-olsun 25-30 minlik digəllərini və əxcilərin "hüquq"larından dəm vurmaqda israr etməkdədilər. Geosiyasi maraqlarla bağlı düşmən olan ölkələr belə yeganə bu məsələdə bir-birinin təcürdüklerini yalamaqdan da çəkinmirlər. Əcəba nədən? Bax, əsas sual da budur, əziz oxucu. Fransada Korsikalılar (Qeyd edək ki, Fransa tarixində yeganə "qüdrətli" sərkərdə Napoleon Bonapart da fransız deyil, Korsika xalqının nümayəndəsi olub...) on illərdi ki, qanun hüquqlarını tələb edərək azad olmaq istəyirlər, referendumla da bunu hüquqləşdirirlər, ancaq onların bu haqq səsinə eşidən yoxdu ki, yoxdu. İspaniyada Kotolonların istiqlal mübarizələrinə qarşı atılan addımlardan da xəbərdarıq. Qərbdə buna bənzər faktlar N saydadır.

Amma dünya gücləri bunu beynəlxalq hüquqa uyğun bilir, "Dövlətlərin Ərazi Bütövlüyü" müddəasına əsaslanırlar. Ay biz deyən, beynəlxalq hüquqda sizin ərazi bütövlüyünüz toxunulmazdı da, digəllərininki "quşbaşı"dı? Yoxsa Beynəlxalq hüquq da, sizin siyasətiniz kimi, iki üzü var? Bəlkə sizlər üçün başqa, bizlər üçün başqa beynəlxalq hüquq var? Belədirsə, bunu açıq-açıq deyən, bizlər də işimizi bilək. Xəlasə, onsuz da bu siyasətin sonuna az qalib, belə ikili siyasət uzun gedə bilməz və getməyəcək, onu darmağın edən güc artıq formalaşib. Tezliklə görecəklər... İndi bundan danışib, hində gizlənilib, quyruğu bayırda qalan xoruz kimi vaxtından əvvəl oyaq salıb banlatmaq istəmirik. İndilikdə bizi ən çox narahat edən isə, XX əsrdə İran adlandırılan ölkədə, fars-molla rejimindən bezən 35-40 milyon Azərbaycan türkünün səsinin eşidilməməsidir. İki gün öncə Avropanın mərkəzində, Brüsseldə səsinə qaldırarı azərbaycanlıların səsinə hələ də səs verən yoxdu. Əcəba 25-30 min hayın səsinə marğa yatmış it kimi dərhal duyan qərb 35-40 milyonun səsinə niyə eşitmir və ya eşitməzdən gəlir? Bax, bu yerdə papağını qarşına qoyub bir az düşünmək kifayətdir ki, qərbin siyasəti ikiüzlüliyünün əsas qayəsini anlayasan. Dünya güclərini narahat edən türkün yenidən özünə qayıdıdı.

Və nəyin bahasına olursa-olsun bu dirçəlişə mane olmaq indiki dünya güclərinin bir nömrəli məsələsidir. Elə buna görə də bir-biri ilə düşmən olan bu güclər erməniyə dəstək məsələsində və İran adlanan məmləkətdə fars-molla rejiminin qorunmasında eyni mövqedədirlər. Guya İrana zərbələr endirəcəyindən gecə-gündüz moizə oxuyan qərb, məhz İranda 35-40 milyon Azərbaycan türkünün müstəqilliyini əldə etməsi ilə, Böyük Türk Qurşağının bərpasından narahatdırlar. Belədə, qərbin nə vaxtsa İranda fars-molla rejiminə qarşı kəskin addımlar atacağını düşünmək özü sadələşməkdir. Odur ki, "türkün tükədən özge dostu yoxdur" məşhur kəlamını unutmayaq və öz göbümüzü özümüz kəsməyin yollarını axtarıb tapaq. Bir də "Ağası gülüm olanın başına külüm olar" deyimini xatırlayaq. Qərbə güvənmək özümüzü aldatmaq deməkdir. Nə özümüz özümüzü aldadaq, nə də kiminsə bizi aldatmasına imkan verək. Yeter ki, özümüze qayıdaq, biz özümüz olanda çox qüdrətliyik. Necə ki, 2020-ci ilin payızında özümüz olduq..

Çipsi ilə genetik terroru neçə reallaşdırırlar?

Xüsusilə də uşaqların və gənclərin sevimli qidası olan çipslərin insan orqanizminə zərərli barədə çox yazılır, təhlükəsi barədə həyəcan siqnalları verilir, amma satış faizi azalmır, əksinə istehlakçı hər gün daha çox tələb edir. Alzeymerdən parkinsona, xərcəngdən infarkta hər cür xəstəliyə səbəb olan çipslər barədə bu yazımızda...

Siqaret qədər təhlükəli

Çipsilər - bizim dilə desək, guya qurudulmuş kartof dilimləri maddələr mübadiləsinə pozaraq inanılmaz xəstəliklərin təməlini qoyur. Təhlükəsi o qədər böyükdür ki, hətta dünyada sağlamlıq təşkilatları çipsilərin üzərində eynilə siqaretdəki kimi "sağlamlıq üçün zərərli" ifadəsini yazmağı tələb edirlər. Həkimlər bu qida adı altında gizlənən zəhərin piylənmə, xərcəng, şəkərli diabet, alzeymer kimi bir çox xəstəliyə səbəb olduğunu deyirlər.

Çipsilər həm tərkibindəki kalori, həm zəhərli yağlar, həm də dadlandırmaq üçün istifadə edilən kimyəvi qatqılar səbəbindən təhlükəlidir. Çipsilərin tərkibində akrilamidin adlı kimyəvi maddenin olduğunu bilirsinizmi? Bu maddə plastik sənayesində istifadə edilən, eyni zamanda siqaretin tərkibində olan maddədir və xərcəngə səbəb olması artıq araşdırmalarla təsdiq edilib.

Bu maddə çipsilərdən əlavə süni uşaq qidalarda, uşaqlar üçün istehsal edilən peçenyelərdə, qov-

məzliyi, alzeymer və parkinson kimi xəstəliklərə səbəb olur. Bu yağlar qandakı yağ nisbətini yüksəldərək insan orqanizmini təhlükəyə atır, eyni zamanda xolestrolu yüksəldir.

Uşaqlar ildə 9 litr trans yağ içir

Çipsilərdəki yağ kalori nisbətini ifrat dərəcədə keçmiş vəziyyətdədir. Araşdırmalara görə, çipsi yeyən uşaqlar ildə orta hesabla 9 kilo yağ qəbul edir. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının hesablamalarına görə isə yetkin insan gün ərzində 6 qram duz, 65 qram yağ qəbul edə bilər. Gündə 1 paket çips yeyən uşaq bu həddi aşmış olur, üstəlik digər qidalardan qəbul edilən yağlar da var.

İstehlakçıya təqdim edilən çipsilərin üzərində tərkibində hansı nisbətə və hansı yağın olması barədə məlumat verilmir. İngiltərə Ürək Cəmiyyətinin araşdırmalarına görə, 100 qramlıq kartof çipsində doymuş yağ nisbəti 10, trans yağ nisbəti isə 3 qrama qədərdir. Ümumilikdə bir paket çipsin tərkibindəki yağ nisbəti 70 qrama keçir. Bu isə uşaqların yetkin insanın normasından da çox yağ qəbul etməsi deməkdir.

il 36 milyard paket çips satır. Diqqət etsəniz görərsiniz ki, çipsi markalarının 90 faizinin adında "S" hərfi var. Psixoloqlar deyir "S" hərfi aclıq hissini gücləndirir. Ağızınıza bir çips qoyduğunuz anda ilk olaraq duz hiss edirsiniz, bu, xoşunuza gəlir, tərkibindəki kimyəvi dadlandırıcılar "trigeminal" deyilən sinir hüceyrələri vasitəsilə beyinə mesaj göndərir. Beləcə çipsi daha çox yemək istəyirik.

Araşdırmalara görə, ananın hamiləlik və laktasiya dövründə çipsi qəbul etməsi körpənin sağlamlığına ciddi zərər vurur. Trans yağların, kimyəvi dadlandırıcıların, duzun miqdarı yüksək olduğu üçün körpə həyatının ilk aylarından artıq çeki ilə üzleşir.

O cümlədən, beyin funksiyalarına şəkər, doymuş yağ, pizza və digər xəmirli qidalar, aşağı karbohidratlı pəhrizlər, duzlu və qızardılmış yeməklər də zərər vurur.

Harvardda aparılan araşdırmalar haqqında məlumatda çipsinin tərkibindəki doymuş yağ nisbətini beyin funksiyalarına zərər verdiyi göstərilir. Zeytun yağı, avokado yağı kimi sağlam yağlarla qidalananların yaddaşında isə güclənmə olduğu bildirilir.

Beynin inkişafını doğru təmin etməsi üçün uşaqların inkişaf dövrlərində onların qidalanmalarına xüsusi diqqət verilməli, çipsi, pizza və digər xəmirdən hazırlanan və artıq çekiyyə səbəb olan fast-food yeməklərindən uzaq durulmalıdır. Tələbatı ev üsulu alternativlərlə ödəmək daha doğru seçim olardı. Bədənin karbohidrata ehtiyacı olduğundan beyin funksiyalarının səmərəli işləməsi üçün bu lazımdır. Bütün karbohidratlar zərərli hesab olunmur. Hər hansı kafedə orta ölçülü bir pizzaya 15-20 AZN ödəməklə qəbul etdiyimiz doymuş, trans yağların orqanizmə vurduğu zərər pulla hesablanı bilməz. Buna görə də bu ehtiyacınızı ev üsulu, ekoloji təmiz pizza ilə ödəyə bilərsiniz.

Çipsini kola ilə birlikdə qəbul etmək intihardır

Ətrafımızda bir əlində çips, bir əlində kola şüşəsi olan kifayət qədər çox gənc görürük. İkisini birlikdə qəbul etməyi intihar hesab edən ingilis mütəxəssislər qadınların 33, kişilərin isə 40 faizindən artıq hissəsinin artıq çəkili olmasına bu asılılığın səbəb olduğunu düşünür. Araşdırmalara görə, bu piylənmənin 90 faizi kola-çipsi ikilisindən qaynaqlanır. Elə bu səbəbdən də bu ölkədə 2006-cı ildən məktəblərdə kola, çipsi kimi zərərli məhsullar satılmır. Məlumat üçün qeyd edək ki, Azərbaycanda orta məktəblərdə bu məhsulların satışına 2013-cü ildə qadağa qoyuldu.

Amerikada əsgərlərə axşam saatlarında kola və çips qadağan edilib, çünki hər iki məhsul beyin hüceyrələrinin fəaliyyətini məhdudlaşdırır, hərbi əməliyyatlarda uğursuz olmasına, məşqlərdəki tənbelliyinə səbəb olur.

Global kapitalizmin qazanc üçün istehsal etdiyi hər məhsul insanı ölüme və xəstəliyə doğru sürükləyir. Daha kobud və açıq dilə ifadə etsək, onlar bizim pulumuzla bizə zəhər yedirirlər. Bu təhlükəli məhsullardan imtina etməklə həm özünüzü, həm də doğmalarınızı onların qanlı caynağından xilas edə bilərsiniz.

Lalə Mehrali

Elcin Bayramli

Qanunsuz parkovkalar: Yığılan pullar hara gedir?

Əgər sizin işiniz gün ərzində Bakının müxtəlif yerlərinə baş çəkməkdən ibarətdirsə, o zaman halınız fənada - mağazadan su almaq, bir binadan nəsə götürmək üçün avtomobilinizi bir neçə dəqiqəlik küçədə saxlayıb qayıdanda gərək mütləq cibinizdə pulunuz olsun. Çünki hər dəfə "ərəbzəngilər" başınızın üstünü kəsdirəcəklər ki, "pul ver". Tələb olunan pul da nə az, nə çox, düz 1 manatdır.

Şəhərin mərkəzində işləyənlərin çoxu avtomobillərini saati 1 manatdan yeraltı qarajda saxlamağa məcburdurlar ki, bunun da aylıq xərci minimum əməkhaqqından çox edir. Belə bir vəziyyət dünyanın heç bir ölkəsində yoxdur. İnsanlar şəxsi avtomobillərini dayandırmaq üçün pul ödəməlidirlər. Bəs bu pullar hansı əsasla yığılır, məbləğ necə müəyyənləşir, vəsaitlər hara gedir?

İndi şəhərin az qala bütün küçələrinin kənarları zəbt edilib, pullu dayanacaq çevrilib. Bunların bir çoxunda dayanacaq pulunu qanuni fəaliyyət göstərən işçilər yığsa da, bəzilərinə qoluna qırmızı lent bağlanmış, amma üzərində heç bir sənəd olmayan adamlar sürücülərdən pul yığır.

Bir çoxu qeyri-qanuni fəaliyyət göstərən dayanacaqlardır ki, bunlarda vətəndaşları aldadaaraq pul yığırlar. Kimsə qoluna qırmızı lent bağlayıb gəlib yolun kənarında sürücülərdən pul yığır, heç kim də soruşmur ki, hanı sən sənədlərin, nə əsasla pul yığırsan?

Mərkəzi küçələrdə eynində uniforma olan dayanacaq nəzarətçiləri fəaliyyət göstərir, amma sürücülərə çek vermir. Bu barədə soruşanda deyirlər ki, onlara çek vuran aparat təqdim edilməyib.

Şəhərin mərkəzindən aralı küçələrdə isə, qoluna qırmızı lent bağlanmış adamlar sürücülərdən pul yığırlar. Əksəriyyəti konkret işlədiyi idarənin adını, pulun hara çatdığını bilmir.

Pulyığınların dediyinə görə, dayanacaqların çoxu qanuni deyil, hərəsinin öz qeyri-rəsmi sahibi var. Onlara plan qoyulur və hər axşam gəlib pulu aparırlar. Nəzarətçilər gündə təxminən 15-20 manat qazandıqlarını deyirlər.

İş o yerə gəlib ki, dayanacağın pulsuz olduğunu göstərən yol nişanının altında belə sürücülərdən pul yığılır. Məsələn, elə bizim redaksiyanın yaxınlığında - Üzeyir Hacıbəyov küçəsindəki 7 nömrəli məktəbin yanında belədir.

Hətta bir çox yerlərdə, səkilərin üstündə maşın dayanacağı açılıb ki, nəticədə piyadalar maşın yolu ilə getməli olurlar. Bu vəziyyətdən həm piyadalar, həm də sürücülər narazıdırlar. Sürücülərdən biri belə deyir: "Şəhərin hər yerini pullu dayanacaq ediblər, bəlkə mən maşınla gedirəm, pulum, ya da benzimin də qurtarıb, indi neyləyim, maşını göydə saxlayım? Öz şəhərimdə öz maşınımı gəzmək, maşınımı haradansa dayandırmaq üçün niyə kimsə pul verməliyəm?"

Bir sözlə, bir neçə saat müxtəlif dayanacaqlarda müşahidə aparmaq kifayətdir ki, milyonlarla pulun dövlət büdcəsinə çatmalı olduğu halda, başqa yerlərə getdiyinin şahidi olasan. Çünki heç bir çekdən, kassa aparatından söhbət belə gedə bilməz.

Azərbaycanda 1,5 milyon avtomobil qeydiyyatdadır ki, onun da yarısından çoxu paytaxtdadır. Gün ərzində bu maşınların heç olmasa yarısının birçə dəfə duracaqda saxlanması şəraitində təxminən nə qədər pul yığıldığını aydınlaşdırmaq olar. 350 min maşın sahibinin gündə 1 manat ödədiyi halda gündəlik 350 min, ayda 10 milyon, ildə 120 milyon manat vəsait toplanır.

Nəzərə alsaq ki, gün ərzində parkovkaların sayı bundan 2 dəfə çox ola bilər, o zaman söhbət daha iri məbləğdən gedə biləcəyi aydın olur. Yığılan vəsaitin heç olmasa yarısı yeraltı dayanacaqlar tikilməsinə sərf olunsaydı, şəhərdə tıxac probleminin həllinə xeyli kömək olardı. Lakin bu pulun azı 80 faizinin şəxsi ciblərə getməsi şəraitində bundan söhbət belə gedə bilməz.

Çipsin tərkibində damarı sərtləşdirən yağlar olduğu üçün tromplar yarıdaraq qan axımını zəiflədir, damar tıxanır və nəticədə ürəyə qan işləmir. Gözlənən məlum sonluq isə infarkt olur.

Amerikanın Kaliforniya Universitetinin bir araşdırmasına görə, doymuş yağ istehlakı gündə 20 qrama çatdığı zaman piylənmə riski 80, ürək xəstəlikləri riski isə 60 faizə çatır.

Beyni asılı vəziyyətə salır

Çipsi bazarının böyük hissəsinə sahib olan Amerika firmaları dünyada hər

satılan çərəzlərdə də aşkar edilib. Hazırlanarkən tərkibinə bol miqdarda transgen yağın hopması çipsinin başqa bir zərərli tərəfidir. Trans yağların şəkərli diabetə, xroniki ürək xəstəliklərinə, xərcəng və digər bədxassəli şişlərin yaranmasına, habelə piylənməyə səbəb olması isə elmə çoxdan məlumdur.

Bundan əlavə araşdırmalara görə trans yağlar sonsuzluq, qaraciyər yet-

Yevgeni Mixaylov: "Azərbaycan hakimiyyəti düzgün yol seçib"

Cənubi Qafqaz Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru Yevgeni Mixaylov "Moskva-Baku" portalına müsahibəsində Bakı ilə Qarabağ erməniləri arasında birbaşa təmaslar barədə danışib. Müsahibəni ixtisarla oxucularımıza təqdim edirik.

- Azərbaycan Prezident Administrasiyası Qarabağın erməni icmasının nümayəndələrini ikinci görüş üçün Bakıya dəvət edib. Qeyd olunur ki, məqsəd "reintegrasiya ilə bağlı təmasları davam etdirmək, o cümlədən Qarabağda infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsini müzakirə etməkdir". Məlum olduğu kimi, bundan əvvəl Azərbaycan Qarabağın erməni icması ilə danışıqlar üçün rəsmi nümayəndəsini təyin edib və artıq ilk görüş keçirilib. Bakının belə bir addım atmasını necə qarşılayırsınız?

- Azərbaycanın bu yanaşmasını dinc erməni əhalisi ilə birbaşa danışıqların başlanğıcı olaraq Bakının güclü addımı hesab edirəm. Azərbaycan davamlı diplomatiyasını və sülh arzusunu nümayiş etdirir. Azərbaycan hakimiyyətinin Bakıda görüşü təşkil etməsi isə əlamətdardır. Erməni əhalisi ilə təmasların yaradılması məsələsi, Azərbaycanın bu istiqamətdə siyasətini açıq şəkildə nümayiş etdirməsi ikinci Qarabağ müharibəsindən sonra Bakı üçün ən çətin məsələlərdən və çağırışlardan biri olub və qalır. Bakı isə mütəmadi olaraq Azərbaycan vətəndaşı olmağa hazır olduqlarını bildiren ermənilərin həyatını yaxşılaşdırmağa, onlara ölkənin digər vətəndaşları ilə bərabər bütün hüquqlarla təmin etməyə hazır olduğunu nümayiş etdirir.

Son vaxtlar, bildiyiniz kimi, bir çox sadə ermənilər Azərbaycan hakimiyyətinə məktub yazır, vasitəçilərlə onlara müraciət edirlər ki, onlara kömək etsinlər. Azərbaycana üz tutan insanlar, görünür, anladılar ki, Ermənistan hakimiyyətinə bunlar lazım deyil və həyatlarını yaxşılaşdırmayacaqlar. Axı Ermənistan da Qarabağ ermənilərinin bəyənilmədiyini məlum faktır, sosial şəbəkələrin erməni seqmentinə, müsahibələrə baxın.

Uzun müddət Ermənistanda hakimiyyətdə olan "Qarabağ klani" nə ölkəyə, nə də xalqa heç bir xeyir vermədi, ancaq respublikanın monoetnik cəmiyyəti daxilində Qarabağ münacişəsini və millətçiliyi qızırdırdı.

Elə bu günlərdə Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın tərkibində Qarabağ ermənilərinin yaşayışının Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğal etdiyi vaxtdan, indi yaşadıklarından daha yaxşı olacağını söylədi. Prezident erməni əhalisinə layiqli həyat təklif edir. Azərbaycan işğaldan azad edilmiş ərazilərinə külli miqdarda vəsait qoyur, onu ölkənin "vitrininə" çevirir, burada insanlar işlə təmin olunur. Ona görə də Azərbaycan tərəfinin verdiyi vədlərin gerçəkləşəcəyinə şübhəm yoxdur. Azərbaycan prezidenti nə-

sə deyirsə, sözünü tutur, vədini yerinə yetirir. Ona görə də Azərbaycan Qarabağ ermənilərinin hüquqlarının müdafiəsi üçün əlindən gələni edəcək. Rəsmi Bakı azərbaycanlılarla ermənilər arasında uzun müddətdir davam edən qarşıdurmanı aradan qaldırmağa çalışır. Və bu düzgün taktikadır. Mən həmişə Rusiya ilə Almaniyanın münasibətlərini nümunə götürürəm. Axı biz Sovet xalqının yaşadığı belə bir dəhşətli faciədən sonra münasibətləri yaxşılaşdırma bildik.

Azərbaycan Qarabağın çiçəklənməsində maraqlıdır və bütün dünya görür ki, yalnız vəd verən Ermənistan rəhbərliyindən fərqli olaraq Azərbaycan hakimiyyəti öz sözlərinə görə məsuliyyət daşıyır.

Azərbaycan Ermənistan tərəfinin Qarabağ münacişəsi zamanı və ondan əvvəl dinc azərbaycanlı əhaliyə münasibətdə həyata keçirdikləri əməliyyatlar vasitəsilə keçmiş ağır-acısını aşmağa hazırdır - bu, diplomatiyanın və mərhəmətin ən yüksək səviyyəsidir. Sülh əldə etmək üçün keçmiş şikayətlərin üzərindən keçməyə hazırsınız.

Azərbaycan Qarabağ münacişəsinin bütün ağırlığını çəkmiş, Ermənistanla sülhün zəruriliyini daha kəskin anlayan ölkədir. Münasibətlərin bu normalaşması bütün region üçün sülh və qarşılıqlı fəaliyyət şansı verəcək. Amma vacibdir ki, burada ikitərəfli hərəkət olsun ki, Azərbaycan vətəndaşı olmağa hazır olan erməni icmasının nümayəndələri də dinc həyata hazır olduqlarını göstərsinlər. Sovet dövründə azərbaycanlılarla ermənilər arasında millətlərarası nikahların necə olduğunu xatırlayırdıq. Və hesab edirəm ki, Azərbaycan hakimiyyəti düzgün yol seçib. Başqa

bir yol yalnız müharibə yoludur, xüsusən də belə bir ssenaridə maraqlı tərəflər olduğu üçün. Axı biz Ermənistandan ardıcıl təxribatları görürük.

Bəli, Azərbaycanın Qarabağ erməniləri ilə birbaşa əlaqələr qurmağa belə hazır olması çoxlarının xoşuna gəlmir. Düşünürəm ki, Azərbaycan və Ermənistan çoxdan barışa bilirdi. Sadəcə olaraq, buna mane olan qüvvələr var.

İndi Rusiyada çoxlu erməni, azərbaycanlı deyir: "Amma nə vaxta qədər döyüşmək olar?! Ermənilər "daşlar" uğrunda "mübarizələrini" davam etdirirlər. Ondansa razılışıb birlikdə yaşayar-

diq. Amma bu, çoxları üçün sərfəli deyil, çünki bunun arxasında böyük siyasi oyun dayanır.

Fikrimcə, daha çox sülhsevər təşəbbüsləri irəli sürmək, danışıqlar aparmaq istəyini nümayiş etdirmək lazımdır, bunu Azərbaycan daim edir.

Düşünürəm ki, Azərbaycanın Qarabağ erməniləri ilə təmasları məsələsində də Rusiyanın vasitəçiliyi gücləndirilə bilər. Erməni icmasının nümayəndələri də Azərbaycanla təmaslarını təşkil etmək üçün Rusiya tərəfinə müraciət edə bilərdilər. Düşünürəm ki, gələcəkdə Azərbaycanın necə inkişaf etdiyini

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

görmək üçün müxtəlif ölkələrdən ermənilərin Bakıya gəlməsi mümkün olacaq.

- Maraqlıdır ki, vaxtilə müasir Ermənistan ərazisini tərk etməyə məcbur olmuş azərbaycanlılar Azərbaycan hakimiyyəti ilə Qarabağ erməniləri arasında birbaşa təmasların başlanmasına müsbət reaksiya vermiş və İrəvanı Ermənistana qayıtmaq məsələsində onlarla təmaslara başlamağa çağırımlar.

- Təbii ki, bir vaxtlar Ermənistanı tərk etmək məcburiyyətində qalan azərbaycanlıların ora qayıda

yi ideyasını təbliğ etməkdə davam edir. Rəsmi Bakı yenə bəyan etdi ki, bu mümkün deyil, yalnız birbaşa dialoq mümkündür, çünki Qarabağ məsələsi Azərbaycanın daxili məsələsidir. Və İrəvanın belə mexanizmdə israr etməsi İrəvanın separatizmdən əl çəkmək istəməməsinin, birbaşa danışıqları pozmaq cəhdinin göstəricisidir.

- Xatırlayırdı ki, Azərbaycan ərazilərinin işğal fonunda Ermənistan həmişə "ikinci erməni dövlətinin olmasını" istədiyini, beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycan ərazilərindəki separatçı qurumun tanınmasını istədiyini bəyan edib. Amma tanınma olmadı.

- Ermənistan Bakı ilə Qarabağ erməniləri arasında dialoqa qarışa bilməz. Amma prosesə daxil olur. Beynəlxalq mexanizm yalnız prosesi uzatmaq üçün lazımdır.

- Amma mən hesab edirəm ki, bu, Ermənistan hakimiyyətinin, revansistlərin sadə Qarabağ ermənilərinə təzyiqləri olmadan keçə bilməz.

- Qarabağ ermənilərinin nümayəndələri Azərbaycan hakimiyyəti ilə nə qədər çox əlaqə saxlasa, erməni icması onun qarşısında açılan imkanları bir o qədər dərk edəcək. Təsəvvür edin ki, Qarabağ erməniləri onları öz qanadları altına almaq üçün Azərbaycan hakimiyyətinə müraciət

edir. Mən bunda ancaq müsbət cəhətləri görürəm.

Tərcümə - Elçin Bayramlı

Uşaqların sosial şəbəkələrə girişi məhdudlaşdırılır?

MÜTƏXƏSSİS AÇIQLADI

ABŞ-ın Yuta ştatında yaşı 18-dən az olan uşaqlara axşam saat 22:30-dan səhər saat 6:30-a kimi sosial şəbəkələrdən istifadəni qadağan etmək istəyirlər. Bu nə dərəcədə düzgündür? Bu metod bizdə tətbiq edilsə necə olar? SİA mövzu ilə bağlı SMM Manager (Sosial Media Marketing Mütəxəssisi) Murad Yazimovun fikirlərini öyrənib.

Onun sözlərinə görə, bu qərara fikri müsbətdir: "Sosial şəbəkələr günümüzdə nə qədər həyatımızın önəmli bir yerini tutsa da maraqlı, faydalı, məlumatları olduğu qədər zərərli və lazımsız tərəfləri də bir o qədər çoxdur. Bununla yanaşı, ətrafımız, tanışlarımız bizə faydalı və lazımlı insanlarla əlaqə qurmağımıza rahatlıq yaratsa da lazımsız əla-

qələrin qurulması da bir o qədər rahat olur və bu kimi lazımsız məlumatlar, tanışlıqlar və ya yanlış yönləndirici məzmunlar 18 yaş altı üçün dahada təhlükəlidir. Çünki o yaş qururları gördüklərinin təsirinə daha tez düşürlər və bu təsirinə düşdükleri şeylər onları təhsildən, inkişafdan, sağlam düşüncədən uzaqlaşdırır".

Muraz Yazimov sözlərinə belə davam edib: "Düzdür, sosial mediada bir çox platformada 18 yaş altı hesablar üçün valideyn nəzarət modeli var. Amma bu funksiyadan istifadə edənlərin sayı çox azdır.

Şadlıq saraylarında menyular bahalaşmış

Bakıda şadlıq saraylarında menyular bahalaşmış. Bu barədə SİA-ya İqtisadi və Sosial İnkişaf Mərkəzindən (CESD) məlumat verilib. Mərkəz tərəfindən keçirilən monitorinqə əsasən, 2023-cü ilin fəvral ayında şadlıq saraylarında sifarişlərin sayı 27.5 faiz azalıb. Bununla yanaşı şadlıq saraylarında fevral ayında qiymətlər 5.4 faiz artıb. Xüsusən 40 manatadək olan menyularda qiymət daha çox artıb - 6.5 faiz.

Qiyməti 40-80 faiz olan menyularda 5.7 faiz qiymət artımı müşahidə edilib. Dəyəri 100 manatdan çox olan menyuların qiymətində də 4.1 faiz artım qeyd alınıb.

Oruc tutan zaman qidalanma necə olmalıdır?

"Oruc tutan adamlar qida rasionuna diqqət etməlidir. İlk öncə imsək zamanı duzlu yeməklərdən uzaq durmalıdırlar. Nəzərə alsaq ki, bütün gün susuz qalırıq, duzlu məhsulları istehlak etdiyimiz zaman daha çox susayırıq. Duzlu pendirlər, konservləşdirilmiş qidalar, turşular və s. bu qidalar sırasına daxildir. Həm də bu cür qidalar qatqı maddələrlə hazırlanır və heç bir faydası yoxdur. İnsan orqanizmi üçün müəyyən qədər zərərli ola bilər. İmsəkdə təbii məhsullardan, saf sulardan istifadə olunmalıdır. Qazlı içkilərdən uzaq durmaq lazımdır. Onların tərkibində şəkərin faizi yüksəkdir. Bu da bir neçə saatdan sonra insanın susmasına səbəb olur. Təbii meyvə şirələri, evdə hazırlanmış kompotlar içmək daha yaxşı olar. Səhər quru meyvələr, mövsümi tərəvəzlərdən hazırlanmış salatlardan, təbii kərə yağı, yumurta istehlak olunmağı məsləhətdir". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında qida üzrə baş mütəxəssis Ağa Salamov deyib.

Onun sözlərinə görə, sahurda yeyib-içdikdən sonra dərhal yatmaq məqsədəuyğun deyil:

"Qida qəbul etdikdən sonra bir az hərəkətdə olmaq lazımdır. Sahurdan 1-2 saat sonra yatmaq olar. İftarda isə orucu saf su ilə açmaq lazımdır. Xurma, zeytun, əncir qurusu, ağartı məhsulları mütləq şəkildə iftar süfrəsində olmalıdır. Orucu açdıqdan sonra yeməyə tomatlı olmamaq şərti ilə şorba ilə başlamaq olar. Şorba istehlak etdikdən sonra isə bir az ara verərək ana yeməyə keçid etmək olar. Ana yemək olaraq qazan yeməkləri olsa yaxşı olar. Qızardılmış yeməklərə üstünlük verilməməlidir. Çünki oruc tutan in-

Açıqlandı: bəzi məhdudiyyətlər aradan qaldırıldı!

Nazirlər Kabineti "Xüsusi karantin rejimində bəzi məhdudiyyətlərin aradan qaldırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər barədə" qərar verib. Müəyyən edilib ki, 2023-cü il 28 mart saat 06:00-dan: 1.1. hava nəqliyyatı vasitəsilə bütün xarici ölkə və vətəndaşlarının və həmin ölkələrdə daimi yaşayan digər ölkə vətəndaşlarının, habelə vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasına girişinə icazə verilib. Aşağıdakı hallarda COVID-19 pasportu (COVID-19-a qarşı tam peyvənd olunmasını və ya COVID-19-dan sağalaraq immunitetə malik olmasını təsdiq edən sənəd) tələbi ləğv edilir: -xarici ölkə vətəndaşlarının və həmin ölkələrdə daimi yaşayan digər ölkə vətəndaşlarının, habelə vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycan Respublikasına girişi zamanı; - müəyyən olunmuş yerlərə (şəxslər mərasimləri keçirilən məkanlar, idman və sağlamlıq-bərpa obyektləri, iri ticarət mərkəzləri, ictimai iaşə obyektləri, mehmanxanalar, şəhərlərarası (rayonlararası) nəqliyyat marşrutları və belə tələb müəyyən edilmiş digər yerlər) daxil olmaq üçün.

Maşınmda "Makarov" gəzdiren şəxs tutuldu

Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşlarının daxil olmuş əməliyyat məlumatı əsasında həyata keçirdikləri tədbir nəticəsində narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə məşğul olan əvvəllər məhkum olunmuş Səbuhi Quliyev saxlanılıb. Onun üstündən 3 qram heroin aşkar edilib.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a məlumat verilib ki, əməliyyat tədbirlərinin davamı olaraq Səbuhi Quliyevin idarə etdiyi avtomobildən ona məxsus bir ədəd "Makarov" markalı tapança, daraq və 8 ədəd patron aşkar edilərək götürülüb. Səbuhi Quliyev odlu silahı bir neçə ay əvvəl əldə etdiyini, lakin polisa təhvil verməyərək özündə saxladığını bildirib.

Faktla bağlı toplanan materiallar Nəsimi Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsinə göndərilib, araşdırmalar davam etdirilir.

Ayşən Vəli

sanların mədəsi həssas olur və qızardılmış yeməklər mədə yarasına, mədədə turşuluğun artmasına gətirib çıxara bilər. Biz orucu sağlamlığımız üçün tuturuq və qidalar da maksimum dərəcədə sağlam olmalıdır".

Mütəxəssis sözlərinə davam edərək bildirdi ki, iftardan sonra oruc tutan şəxslər çay süfrəsində un və şəkərdən hazırlanmış məmulatlardan uzaq dursalar yaxşıdır: "Xurma, qayısı, çərəzlər istehlak edilsə, artıq şirniyyata da ehtiyac qalmaz. Dağ otlarından hazırlanmış çay tükəndirilməlidir. Ümumiyyətlə, orucluq ayında təbii məhsullara üstünlük verilməlidir. Çünki biz orqanizmimizi sağlam saxlamalıyıq.

Bunu da qeyd etmək istəyirəm ki, xüsusilə xurafata daha yaxın olan insanlar uşaqları oruc tutmağa məcbur edirlər. Birincisi, yalnız həddibüluğa çatmış uşaqlar öz istəkləri olarsa, oruc tuta bilərlər. Azyaşlı uşaqları oruc tutmağa məcbur etmək olmaz. Nəzərə alsaq ki, uşaqların orqanizmləri formalaşmağa doğru gedir, həkimə müraciət olunduqdan sonra məsləhət görülsə, oruc tuta bilərlər. Bəzən uşaqlar özləri də oruc tutmaq istəyirlər. Qeyd etdiyim kimi bu zaman həkimin məsləhəti almaq şərti ilə uşağı alışıdır-alışıdır oruc tutdurmaq olar. Azyaşlı uşaqları qışda oruca alışdırmaq daha yaxşıdır, nəinki isti aylarda".

Ləman Əlizadə

Baş redaktor:
Bəhruz Quliyev

Ünvanımız:
Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətname: № 022492
<http://www.ses-news.az>
<http://www.sesqazeti.az>
E-mail: ses@sia.az

"ƏLİNCƏ" AZƏRBAYCAN XEYRİYYƏ
CƏMİYYƏTİNİN ORQANI.

QƏZET 1991-Cİ İL
YANVARIN 11-DƏN ÇIXIR

Tel: 598-33-90
Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi
ilə müəllifin mövqeyi
üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet bazar və
bazar ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 4000